

Kotkan kaupungin vuosittainen hyvinvointikertomus 2019 ja suunnitelma 2020

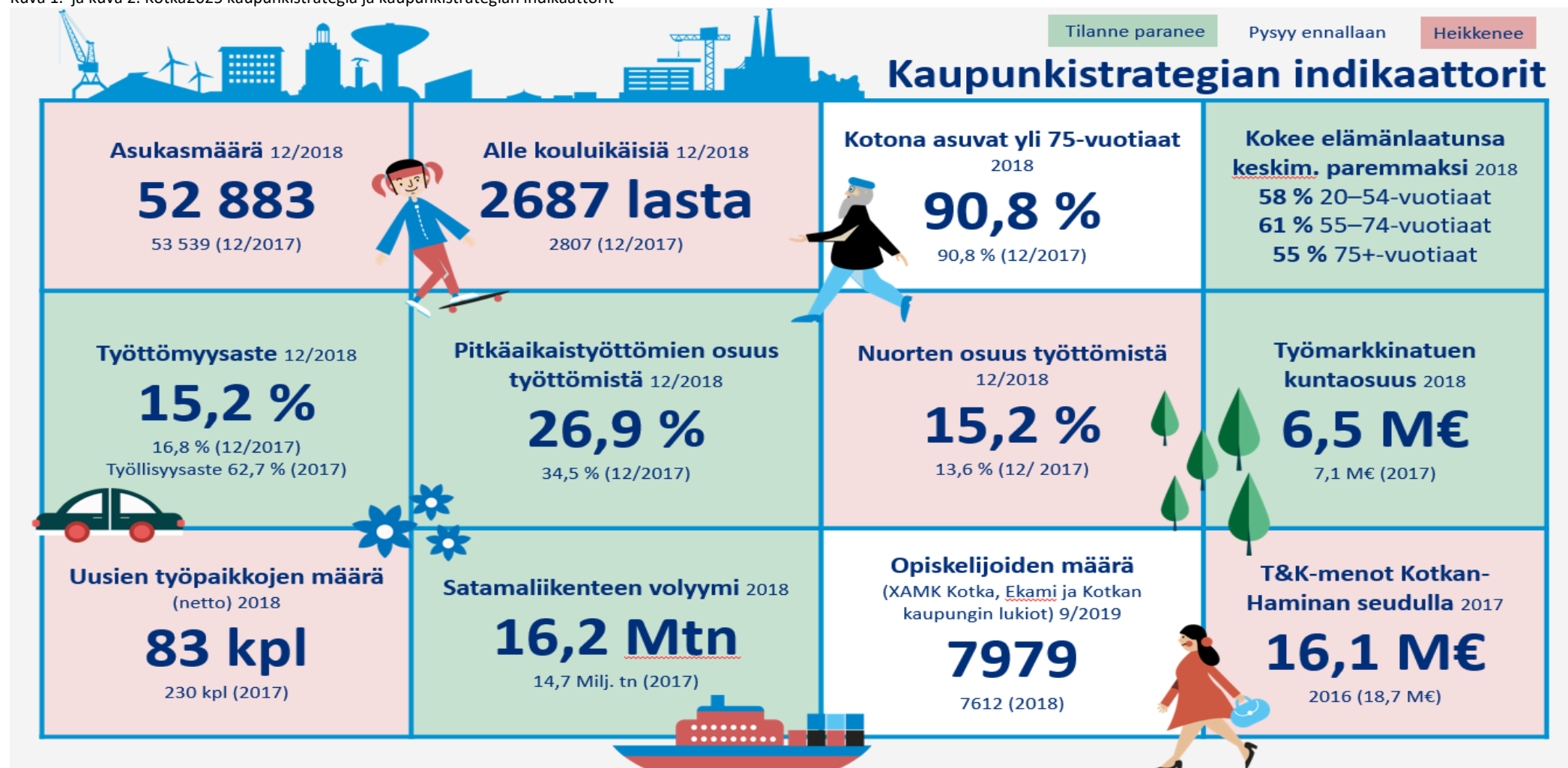
Hyvinvointikertomuksen vuosiraportti sekä suunnitelma on koostettu Hyvinvoiva Kotka 2019-2025 -ohjelmassa sovittujen päätavoitteiden mukaisesti. Hyvinvoiva Kotka -ohjelmalla on tavoitteena edistää asukkaiden merkityksellistä elämää. Asukkaiden toivotaan innostuvan osallistumaan ja vaikuttamaan omaan, yhteisönsä ja ympäristönsä hyvinvointiin. Reiludella, rakkaudella ja rohkeudella luodaan yhdessä väyliä uusiin mahdollisuuksiin. Ohjelma perustuu kuntalain sekä terveydenhuoltolain velvoitteisiin. Ohjelma pyrkii seuraamaan Kotka 2025 kaupunkistrategian viitoittamaa tietä.

Kotka 2025 -kaupunkistrategia hyväksyttiin kaupunginvaltuuston kokouksessa 14.5.2018. Viimeisin päivitys strategiaan tehtiin kaupunginvaltuustossa 11.11.2019.

Kotkan kaupunkistrategian kärjet ovat

- **Oppiva ja yrittävä Kotka** – Koulutuksen, elinikäisen oppimisen ja yrittämisen kaupunki
 - **Upean elinympäristön Kotka** – Ensiluokkaisen elinympäristön, kulttuurin ja tapahtumien kaupunki
 - **Yhteinen Kotka** – Yhdessä tekemisen ja hyväntuulisten kohtaamisten kaupunki
 - **eKotka** – Digitaaliset ratkaisut palvelevat asukkaita, yrityksiä, vierailijoita ja e-kotkalaisia maailmalla
-

Kuva 1. ja kuva 2. Kotka2025 kaupunkistrategia ja kaupunkistrategian indikaattorit

Päätavoitteet Hyvinvoiva Kotka -ohjelmassa ovat:

1. Terveelliset elämäntavat (liikunta ja ravitseminen.; terveyden edistäminen)
2. Asukkaiden osallistuminen ja vaikuttaminen sekä viestintä
3. Mielen hyvinvointi (päihteet ja riippuvuudet, lasten, nuorten ja perheiden hyvän elämän edistäminen, kulttuuria kaikille, työ ja koulutus)
4. Terveellinen ja turvallinen ympäristö (elinympäristön turvallisuus, arjen turvallisuus)
5. #eKotka

Hyvinvointikertomukseen ja suunnitelmaan on kirjattu vuoden 2019 hyvinvoinnin edistämisen toimenpiteet teema-alueittain ja ikäryhmittäin.

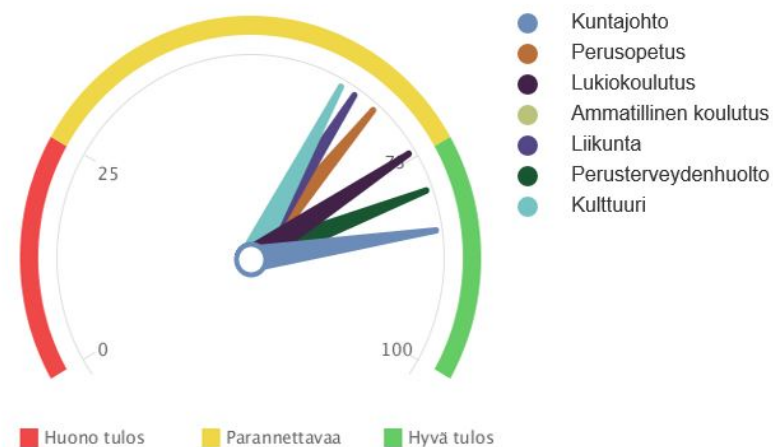
Terveydenedistämisasiivisuus TEAviisari 2019

- Kunnan on toimissaan huomioitava erilaisia näkökulmia terveyden edistämisen alueella. TEAviisarin tulokset tuovat esille mitattavissa olevia ominaisuuksia ja toimintaa organisaation terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Tiedot kerätään säännöllisesti kahden vuoden välein. Perusterveydenhuollon, liikunnan, ammatillisten oppilaitosten ja lukioiden tiedonkeruut ovat parillisina vuosina. Peruskoulujen, kuntajohdon ja kulttuurin tiedonkeruut ovat parittomina vuosina.

Kaikki sektorit : Kotka 2019

	Kotka	Koko maa
Kaikki sektorit	69	69
Kuntajohto	84	78
Perusopetus	67	67
Lukiokoulutus	74	69
Ammatillinen koulutus	..	66
Liikunta	64	74
Perusterveydenhuolto	79	67
Kulttuuri	62	59

Kaikki sektorit : Kotka 2019

Teema-alueet	Toimenpiteet
1. Terveelliset elämäntavat Liikunta ja ravitsemus	Terveellisten elämäntapojen painopisteenä lasten, lapsiperheiden sekä nuorten osalta on aktiivisen ja toimeliaan liikuntatavan edistäminen. Lasten liikuntataidot, liikkuvuus ja liikehallinta kehittyvät pääasiassa ensimmäisen kymmenen elinvuoden aikana. Lapsena ja nuorena harrastettu liikunta lisää todennäköisyyttä liikunnan harrastamiselle myös aikuisiässä. Kouluterveyskyselyn mukaan kotkalaisista 4.-5. luokkalaisista vähintään tunnin päivässä liikkui 35,7 % vastaajista (vuonna 2017: 42,4 %). 8.-9. luokkalaisista vähintään tunnin päivässä liikkuu 22,7 %, lukion 1.-2. luokkalaisista 11,9 % (vuonna 2017: 18,4 %) ja ammatillisen oppilaitoksen oppilaista 13,9 %. Mitä pidempään nuoruudessa liikuntaa harrastetaan, sitä paremmin se ennustaa aikuisiän liikunnallisuutta. Tärkeää onkin saada nuori jatkamaan liikuntaa läpi murrosiän. Koulupäivän aikaisella ohjatulla liikunnalla voidaan kehittää kaikkien oppilaiden fyysistä toimintakykyä, mutta erityisesti niiden oppilaiden, joiden fyysinen toimintakyky on heikko. Ylipainoisten osuus kaikissa kouluterveyskyselyn vastaajaryhmissä on pysynyt saman suuruisena vuosina 2017 ja 2019. Kolme neljästä vastaajasta oli tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä.
Lasten ja nuorten liikunnallisuuden edistäminen	Liikkuva varhaiskasvatus - Kotkassa on neljä vuotta kehitetty ”Ilo kasvaa liikkuen” - ohjelmaa mukaillen varhaiskasvatuksen arjen liikunnallistamista. Tavoitteena on ollut pedagogiikan muuttuminen toiminnallisemmaksi (mm. kielen kehityksen tukeminen liikunnan keinoin) sekä liikkumismyönteisen kulttuurin vahvistaminen. - Liikuttaja -toimintamallilla ohjataan kutakin yksikköä luomaan koko henkilöstön aktiivisempaa otetta lasten liikkumiseen. Yksiköt voivat itse lähteä luomaan omaa mallia esim. pihaliikunnan lisäämiseen. Liikuttajaliivin pukemalla jokainen voi olla liikuttaja; myös lapsi. Lapsen osallisuus lisääntyy ja osallistumaan pääsevät kaikki; eivät vain he jotka ovat hyviä tai liikunnasta kiinnostuneita. - Varhaiskasvatuksen liikuntamyönteistä toimintakulttuuria on vahvistettu liikuntakoordinaattorin työpanoksella sekä 7 liikunnanohjaajan kouluttamisella. Liikuntakoordinaattori on kiertänyt varhaiskasvatuksen yksiköitä ja käynyt alkukeskusteluita yksiköiden liikkumismyönteisen toimintakulttuurin synnyttämiseksi. - Lapsen fyysisen aktiivisuuden merkityksestä on pidetty vanhempainiltoja ja jokaisessa yksikössä on perheiden liikkumista tukeva Perheliikunta -kortisto. Sydänliiton Neuvokas perhe -aineisto (ravinto, liikkuminen, lepo, perhearke ja keho) on käytössä.

- Hyvinvoinnin ja terveyden vastuualueen Liikuntaneuvoja ja kirjaston erityiskirjastovirkailija kiersivät kaikissa Kotkan päiväkodeissa 5 -vuotiaiden ryhmissä Liikuntasatutuokioiden merkeissä. Jouluprojektina oli päiväkotikäisille lapsille (Vätystonttu) esiintyminen kirjaston lavalla.
- Kotkan varhaiskasvatus on mukana maakunnallisessa varhaiskasvatuksen liikuntaverkostossa ”Liikuttaa Yhes”, jossa aktiivisena toimijana on Kymli (mm. tapaamisten koordinointi). Vuosittain verkosto järjestää Liikuttaa yhes -tapahtuman varhaiskasvatuksen koko Kymenlaakson ammattilaisille. Yksittäiset päiväkodit tai esiopetukset tekevät yhteistyötä paikallisten liikuntaseurojen kanssa mm. pienimuotoisen lajikoulun tai lajiin tutustumistempauksen muodossa.

Liikkuva koulu -perusopetus

- Kotkassa mukana kaikki alakoulut sekä yhtenäiskoulut.
- PULSSI on lyhytkestoista HIIT-muotoista ja nopeatempoista aamuliikuntaa, mihin linkittyy tutkittua tietoa liikunnan myönteisestä vaikutuksesta oppimiseen. Taustalla on malli tutkimuksista ja kokeiluista luoda optimaalinen tila oppimiselle huomioiden ihmisen fysiologian. Pulssin avulla pyritään järjestämään liikkuvampaa koulupäivää ja kouluviikkoa. Samalla luodaan mahdollisuus hyvälle työrauhalle sekä edistetään oppimista.

Tavastilan koulussa PULSSI on käynnissä kolmatta lukuvuotta. Koulun kokemukset sen vaikutuksista ovat olleet hyviä, mitä tulee keskittymiseen, itsetuntoon ja koulun ilmapiiriin. Pulssia järjestetään myös Haukkavuoren koululla lukuvuonna 2019-2020 1. ja 2. luokan oppilaille.

Teema-alueet	Toimenpiteet
1. Terveelliset elämäntavat Liikunta ja ravitsemus	
Lasten ja nuorten liikunnallisuuden edistäminen	Perheliikunnan edistäminen Perhekeskustoiminnassa - Tapahtumia oli kaksi kevät- ja syystempaus. Kävijöitä oli molemmissa 100-120hlö. Liikunnallisia leikkejä yms. oli ulkona. - Maahanmuuttaja äitien ja lasten ryhmä kokoontui 5 kertaa keväällä ja syksyllä. Näihin tapaamisiin sisältyi yhdelle kerralle tanssi ja toiselle retkeily, keväällä ja syksyllä. Osallistujia näissä oli 3-15hlö. - Perhekahviloiden kevään ja syksyn ohjelmaan kuului temppuratoja, jumppaa yms. - Liikuntaneuvoja järjesti yhdessä Perhekeskuksen kanssa Voimaa äitiyteen ryhmän sekä pienten vauvojen äideille liikuntaneuvontaa ja jumppaa (äiti-vauvajumppa). Move-mittaukset perusopetuksessa - Kotkalaisten tyttöjen ja poikien kesken tytöt näyttäsivät saaneen parempia tuloksia kuin pojat. - Niin viides- kuin kahdeksaluokkalaisten keskuudessa tytöt pärjäävät valtakunnalliseen vertailuaineistoon nähden hyvin. He saivat suhteessa poikia enemmän keskitasoa parempia tuloksia; pojat näyttäsivät saaneen suhteessa enemmän keskitasoa alempia tuloksia. - Melko usein nämä tulokset indikoivat ikäluokan tyttöjen ja poikien liikkuvuutta, mutta on nähtävissä myös, että kotkalaiset pojat saivat suhteessa ikäluokkiinsa hieman huonompia tuloksia siinä, missä tyttöjen tulokset korreloivat enemmän. - Tyttöjen kehon motoriikka ja liikkuvuus näyttäsivät olevan suhteessa parempia kuin poikien. Urheiluakatemia - Etelä-Kymenlaakson urheiluakatemia toiminnassa oli mukana vuonna 2019 yli 400 urheilijaa alakoulusta ammattikorkeakouluun asti. Etelä-Kymenlaakson urheiluakatemia järjesti aamuvalmennusta toiselle asteelle kolmena koulupäivänä viikossa. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa opiskeleville urheiluakatemiaan kuuluville urheilijoille järjestettiin yleisvalmennusharjoitus kerran viikossa. Langinkosken urheiluluokkalaiset ja Samskolanin urheilijat (8.-9.lk) osallistuivat urheiluakatemia lajiharjoituksiin kerran viikossa. Langinkosken urheiluluokan 8. ja 9.luokkalaisilla oli mahdollisuus osallistua aamuharjoituksiin neljä kertaa viikossa.

11.5.2020

- Urheiluakatemia koordinoima urheilukerho Urkkari toimi 2019 Otsolan, Mussalon, Ruonalan, Tavastilan ja Haukkavuoren koulussa. Kerho on tarkoitettu 4.-5. luokkalaisille. Kerhon tarkoitus on antaa kerran viikossa yksi monipuolinen harjoitus.
- Etelä-Kymenlaakson urheiluakatemia järjesti kaksi isoa seminaaria: Nopeus- ja voimaseminaari (103 osallistujaa) ja "Nukkumalla menestykseen" (124 osallistujaa).
- Vanhempien valmennusoppi -koulutus järjestettiin toisen kerran. Koulutukseen osallistui yli 50 vanhempaa.
- Urheiluakatemia ja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamk järjestivät yhteistyössä urheiluakatemia valmentajille suunnatun Liikuntafysiologian syventävän -koulutuksen (5op).
- Urheiluakatemia urheilijoille 1.vuosiluokan urheilijoille järjestettiin koulutus urheiluvammoista ja niiden ennaltaehkäisystä. Kouluttajina toimivat Petteri Koski ja Juha Hiltunen.
- Urheilijoille on järjestetty ravintoluentoja. Kouluttajana on ollut Raimo Veini.

Seurakunnan kerhotoiminta

- Kotka-Kymin seurakunnassa järjestettiin vuonna 2019 ilmaisia lasten ja nuorten harrastekerhoja 4915:lle kävijälle. Sählykerhoja järjestettiin 1.-6. -luokkalaisille (613 kävijää), liikunta- ja palloilukerhoja eskareista 8. luokkalaisiin (1514 kävijää), kokki- ja toimintakerhoja 1.-6. -luokkalaisille (2290 kävijää). Lisäksi erilaisia pelailu, hengailu ja askartelukerhoja järjestettiin 1.-8. -luokkalaisille (498 kävijää).

Kotkas liikuttaa yhes -hanke

- Kotkas liikuttaa yhes -hanke järjesti lapsille ja nuorille säännöllisesti kokoontuvia liikuntakerhoja, lajikokeiluja ja erilaisia tapahtumia niin kesällä kuin talvella. Yhteensä näitä liikuntakertoja oli 104 ja osallistujamäärä oli yhteensä 652. Lisäksi Peace United Kids -jalkapalloturnaukseen osallistui 82 Haukkavuoren koulun oppilasta, Aittakorven koulun pihatapahtumaan 50 koululaista vanhempineen, teemakuukausien jalkapallokerhoihin yhteensä 135 poikaa ja teemakuukausien voimistelu- ja koristreeneihin 57 tyttöä. Kesäkuun ohjatuissa pihaleikeissä Karhuvuoressa, kotkansaarella ja Karhulassa oli yhteensä lapsia ja vanhempia 159.

Kaveriksi minulle -hanke

- Kaveriksi minulle -hanke auttoi maahanmuuttajanuoria löytämään harrastuksia ja vapaa-ajantoimintaa sekä kavereita. Lisäksi heitä ohjattiin opinnoissa ja työelämän kysymyksissä.

Teema-alueet	Toimenpiteet
1. Terveelliset elämäntavat Liikunta ja ravitsemus	Kymijoen Ravintopalveluissa on päivitetty alueellinen päiväkotien ja koulujen Ravitsemuskäsikirja. Kirja sisältää tietoa lasten ja nuorten ravitsemuksesta, päiväkodeissa ja kouluissa tarjottavien aterioiden sisällöstä, erityisruokavalioista sekä yhdessä päiväkotien, koulujen, neuvolan ja kouluterveydenhuollon kanssa määritellyt erityisruokavalioiden selvittämisen toimintamallit. Kouluterveyskyselyn mukaan ammatillisen oppilaitoksen 1.-2. vuoden opiskelijoista 58,3 % ei syö aamupalaa joka arkipäivä. Lukiolaisien aamupalan sekä koululounaan syömättömyyden lisääntyminen tilastossa on nuoren jaksamisen kannalta huomioitava asia.
Terveellisten ruokailutottumusten edistäminen	Ravitsemus - Varhaiskasvatuksen ruokahuollosta vastaava Kymijoen Ravintopalvelut on osallistunut mm. alueelliseen vanhempainiltaan ja avoimen varhaiskasvatuksen liikunta-aamuun. - Ilta- ja aamupäivätoimintaan osallistuvalla lapsella on oikeus välipalaan opintososiaalisena etuna. Välipala sisältyy osallistumismaksuun. Päivittäin tarjottava välipala on vaihteleva ja täysipainoinen. Välipalan tulee täydentää lounasruokaa sekä ravitsemukseltaan että raaka-aineiltaan. Välipalan koostumuksessa tulee välttää runsasta sokerin, suolan ja rasvan käyttöä sekä välipalan tulee muutoinkin noudattaa kansallista ravitsemussuositusta. Välipalan energiasisältö tulee olla 200–300 kcal. Välipala nautitaan kiireettömästi hyviä tapoja noudattaen. Kymijoen ravintopalvelut ovat mm. seuraavilla tavoilla edistäneet eri-ikäisten terveellisiä ruokailutottumuksia Varhaiskasvatus: - Toimitettiin maistelupaketteja päiväkodeille (Hedelmähetki 2/2019 ja juures- ja kasvishetki 9/2019). Paketit sisälsivät maisteltavien tuotteiden (kokonaisen hedelmät, kasvikset ja juurekset) lisäksi ohjeet hetken toteuttamiseen lapsiryhmässä. - Makuraati kokoontui kaksi kertaa Katariinan päiväkodissa. Raatilaiset saivat arvioida uusia reseptejä ja päättää, että otetaanko ne ruokalistalle. - Katariinan päiväkodissa alettiin tarjota koulujen ruokailun mukaisesti kahta eri lounasvaihtoehtoa, joista toinen on kasvisruokaa. - Alettiin tarjota sydänmerkkiaterioita 8/2019 alkaen. (Henkilöstö- ja kouluruokailussa olleet tarjolla jo 2010 alkaen).

- Osallistuttiin muutamiin vanhempainiltoihin. Kerrottiin päiväkotiruokailusta, terveellisestä ravitsemuksesta ja maistatettiin päiväkotiruokaa.
- Järjestettiin ravitsemuskoulutusta päiväkotihenkilökunnalle. Toiveaiheena ruokahävikin vähentäminen.
- Kotkan kaupunki aloitti projektin hävikkiruoan vähentämiseksi.

Koulu- ja opiskelijaruokailu

- Makuraadit järjestettiin kaksi kertaa Kyminkartanon ja Karhuvuoren kouluilla.
- Punaisen lihan määrä vähennettiin ruokalistoilta kouluruokailusuosituksen mukaiseksi (enintään 2x/vk). Lisättiin ruokalistalle päiviä, jolloin molemmat ateriavaihtoehdot ovat kasvisruokaa (4x/12vk).

Hoiva- ja potilasruokailu

- Makuraati järjestettiin kerran Karhuvuorikodissa ja kerran Hoikussa.
- Järjestettiin ravitsemuskoulusta Hoikun ja Sospan henkilökunnalle sekä sairaalahuoltajille (KOKS ja KYPS).
- Ravitsemusta ohjattiin seuraavissa perhekeskuksen toiminnoissa
 - Maahanmuuttaja äitien ja lastenryhmässä yksi kerta keväällä ja syksyllä ravitsemukseen suunnattu
 - Äitien voimaryhmässä käytiin läpi yhdellä kerralla ravitsemuksen tärkeyttä. Osallistujia oli 4 äitiä.

Teema-alueet	Toimenpiteet
1.Terveelliset elämäntavat Liikunta ja ravitsemus	Työikäisen väestön terveyden ja hyvinvoinnin tilasta on yleensä melko vähän tietoa saatavilla. Kansallisen terveys-, hyvinvointi- ja palvelututkimus FinSoten avulla seurataan väestön hyvinvoinnissa ja terveydessä tapahtuneita muutoksia eri väestöryhmissä ja alueittain. Kotkan kaupunki osti FinSote -tutkimuksen lisäotoksen ja sai tietoa Kotkan kaupungin 15-75 + -vuotiaiden terveydestä ja hyvinvoinnista. Kyselylomakkeeseen sisältyvät osiot elinolot ja elämänlaatu, elintavat, tapaturmat ja väkivalta, osallisuus ja toimintakyky, terveys, sosiaali- ja terveysten palvelujen käyttö, valinnanvapaus, digitaalisten palvelujen käyttö sekä sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitus ja kustannukset. Tuloksista koostettiin infograafit ja ne ovat tämän raportin liitteenä. FinSote -tuloksista oli myös artikkelisarja Kaupunkilehti Ankkurissa. Aikaisemmat työikäistä väestöä koskevat tulokset olivat peräisin Alueellisesta terveys- ja hyvinvointitutkimuksesta (ATH) vuodelta 2012. Hyvinvoinnin ja terveyden vastuualueella aloitti helmikuussa 2019 liikuntaneuvoja. Liikuntaneuvojan palvelut ovat kaikenikäisten kuntalaisten käytettävissä.
Työikäisten liikkumisen edistäminen Työikäisten terveellinen ruokavalio ja painonhallinta	Liikuntaryhmät - Kotkan kaupungin liikuntapalveluiden vesijumppaa järjestettiin 11 kertaa viikossa uimahalleilla. Vuoden aikana ohjattiin 418 vesijumppaa (315,5 h). Kävijöitä vesijumpissa oli vuonna 2019 yhteensä 9614. Erityisuintiryhmiä on neljä viikossa -> 120 ohjattua erityisuintiryhmää (90 h). Kävijöitä erityisuintiryhmissä oli yhteensä 1560. - Kesäajan vesijumppia järjestettiin yhteensä 77 kertaa (yhteensä n. 58 h). Kesäajan vesijumppaajia oli 1925 kävijää. - Kotkan Katariinan uimahallissa sekä Karhulan uimahallissa oli vuonna 2019 yhteensä noin 330 000 kävijää. - Erilaisia ryhmiä ohjattiin seitsemän kertaa viikossa. Näissä kuntoili yhteensä 2100 asiakasta. Tämän lisäksi näkövammaisten tuolijumppien asiakkaita oli yht. 100 asiakasta vuoden aikana. - Liikuntapalvelut järjesti 22 ohjattua sauvakävelyä vuoden aikana. - Kaikille avointa puistojumppaa järjestettiin yhteensä 12 viikkona jana ja kokonaiskävijämäärä oli 1856.

Liikuntaneuvonta

- Liikuntaneuvonnan yksilöasiakkaita oli vuoden 2019 aikana 37.
- Kerran viikossa toistuvat Liikuntasatutuokiot yhdessä kirjaston kanssa alkoivat. Kotkan kaikki 5-vuotiaiden päiväkotiryhmät kierretään läpi. Vuonna 2019 päiväkodeista ehdittiin kiertää 9. Liikuntasatutuokioihin osallistui yhteensä 16 eri ryhmää ja 226 lasta.
- Liikuntaneuvojan pitämiä jumppia ja tapahtumia oli vuoden aikana paljon: Terveyskioskilla liikuntaneuvontaa ja Tanita mittauksia (kehonkoostumusmittaus), Liikut siä -messut, Mielessä tulee -viikon jumppa, Kotka Liikkeelle tapahtumassa mukana sekä Karhulan että Katariinan uimalan kuntosalilla (2pv), Kotkan kaupungin Tyhy -päivän jumppaohjaus, 70 -vuotiaiden hyvinvointipäivä, viranomaiset torilla -tapahtuma.
- Koko perheen tapahtumia yhteistyökumppaneiden kanssa yhdessä: Unelmat Liikkeelle Kotkan Katariinan niemessä, Unelmien liikuntapäivä Jokipuistossa, Perhetapahtuma Yhdessä! Xamkin sairaanhoitajaopiskelijoiden kanssa Messissä.
- Eläkeläisryhmien liikuntaneuvonta: Enso Gutzeit eläkeläiset ry, Oloneuvokset, Kunnalliset eläkeläiset ry, Elämäni eläkevuodet ry, seurakunnan eläkeläiskerho,
- Apteekkineuvonta: Oiva Apteekki sekä Jumalniemen apteekki
- Diabetes -ryhmälle liikuntaneuvontaa Kymsotella Karhulan sairaalalla yhdessä ft. Mia Frimannin kanssa
- Kutsunnat: tuleville varusmiehille liikuntaneuvontaa ja kehonkoostumusmittausta.

Sovellettu liikuntaneuvonta

- Sovelletun liikuntaneuvonnan ryhmissä liikkui vuoden 2019 aikana 2550 lasta ja nuorta, 798 aikuista tai työikäistä sekä 8350 ikäihmistä.
- Luentoja ja koulutuksia järjestettiin järjestöille yhteensä 12 kappaletta.
- **Vertaisohjaaja koulutukset:** keväällä oli yksi kunnan oma pieni koulutus ja maakunnallinen koulutus Valkealassa keväällä. Kotkasta osallistui 6 vertaisohjaajaa. Maakunnallisessa vertaisohjaajakoulutuksessa Pyhtäällä koulutettiin 65 vertaisohjaajaa. Vertaisohjaajat olivat koko maakunnan alueelta. Osa vertaisohjaajista oli uusia, suurin osa jo toimivia. Ikäjakama osallistujilla oli 17v -85v.
- **Erityisliikuntakortit (uudet myönnetyt 2019 aikana):** lapsille ja nuorille myönnettiin 20, aikuisille ja työikäisille 115 ja eläkeläisille (yli 65v.) 15 erityisliikuntakorttia.

- **Kotikulmilla hankkeessa** mukana olevalle Satamakadun taloyhtiön kerhotilaan tehtiin ohjeistusmappi, johon koottiin erilaisia liikunta- ja jumppaohjeita ja toimitettiin muutamia pieniä liikuntavälineitä. Tähän ohjaukseen sisältyi myös vertaisohjaajan tuki.
- **Kotkan muistiyhdistyksen liikuntaryhmät muistisairaille ja läheisille**
Petanqueryhmässä kävijöitä viikoittain 12-20 ja keilaryhmässä 24 henkilöä. Ohjatussa ryhmäliikunnassa on 40 henkilöä.

VIP- kortti (Virkeyttä ja Iloa Päivääsi!)

Kotkassa käynnistettiin vuonna 2017 kokeilu, jossa pitkäaikaistyöttömille on tarjottu mahdollisuus maksuttomaan viikoittaiseen uimahallikäyntiin Kotkan kaupungin uimahalleissa. Tavoitteena on ollut pitkäaikaistyöttömien hyvinvoinnin lisääminen ja elämänlaadun parantaminen. Mukana kokeilussa ovat olleet yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneet pitkäaikaistyöttömät, jotka ovat Kotkan kaupungin työllisyyspalvelujen asiakkaana tai kontaktien piirissä sekä aikuisten työpajojen asiakkaat (Ekami/Rannikkopajat Suunta, Sotek-säätiö, Kotkan Korttelikotiyhdistys ry). VIP-korttia on jaettu Kotkan kaupungin työllisyyspalveluissa ja edellä mainituilla työpajoilla. Kokeilua on jatkettu vuosina 2018 ja 2019 ja toiminta halutaan vakinaistaa. VIP-kortilla on päässyt käyttämään rajoittamatta uimahallien ja niiden kuntosalien palveluita. Vuonna 2019 VIP-kortteja jaettiin 681 pitkäaikaistyöttömälle. VIP-korttien käyntikertoja uimahalleilla on puolestaan kertynyt 4709. Asiakaspalaute VIP-korttien suomista mahdollisuuksista hyvinvoinnin edistäjinä on ollut myönteistä.

- Seurakunnan järjestämät Gospellattarit tanssittiin 32 kertaa ja osallistujia vuoden aikana oli noin 800. Hiljaisuuden joogaan osallistui yhteensä 250 henkilöä.

Maahanmuuttajien kotoutuminen liikunnan avulla - Kotkas liikuttaa yhes -hanke

- Kotkas liikuttaa yhes -hanke edisti työikäisten liikkumista viikoittain toistuvissa liikuntaryhmissä, tapahtumissa ja retkillä sekä tutustuttamalla heitä erilaisiin harrastuksiin ja kannustamalla omatoimisuuteen. Kaikille avoimia ja maksuttomia viikoittain toistuvia liikuntaryhmiä järjestettiin yhteensä 284 kertaa ja osallistujamäärä oli yhteensä 2178. Laavuretkillä, Santalahden luontopolulla ja Repoveden kansallispuistossa retkeili yhteensä 142 henkilöä. Ulkoliikuntaa ja pienryhmäliikuntaa järjestettiin 58 eri kertaa ja niiden osallistujamäärä oli yhteensä 550. Noin 90 % osallistujista oli maahanmuuttajataustaisia.

Testausasema

- Asiakkaat löysivät Testausasemalle yllättävän hyvin, ottaen huomioon, että toimintaa ei pystytty kokonaista kalenterivuotta toteuttamaan. Testausasemalla yksittäisiä asiakkaita oli vajaan vuoden aikana noin 340, joista osa kävi testauttamassa itsensä useampaan kertaan. Yli 60 % asiakkaista oli normaaleja kuntoliikkuja, jotka halusivat lisätietoa omasta kunnostaan. Loput olivat urheilijoita tai muualta Suomesta.
- Testausaseman yhtenä päätehtävänä oli suunnitteluvaiheessa mahdollistaa monipuolisella laitteistolla kuntoutustoiminta. Tämä toiminta ei lukuisista yrityksistä lähtenyt käyntiin Kymsoten kanssa.

Kymsoten Hyvinvointipisteen ravitsemusneuvonnan "See how you eat"-osallistujat

- Kymsoten ja Health Revolution Oy:n järjestämä See How You Eat -painonhallinnan verkkovalmennuksia pidettiin keväällä ja syksyllä yhteistyössä terveys- ja hyvinvointipisteiden kanssa. Verkkovalmennuksissa oli yli neljäsataa osallistujaa.

Seurakunnan terveellisten ruokailutottumusten edistäminen

- Seurakunnan "Meijän kesäkeittiö" keräsi yhteisruokailemaan kesän aikana 455 henkilöä. Langinkosken kirkolla Meijän keittiössä keskiviikkoisin kokoontui vuoden aikana yhteensä 4809 ruokailijaa. Arkiruokailuihin osallistui Karhulan seurakuntakeskuksessa, Kotkansaaren seurakuntakeskuksessa ja Aittakorven seurakuntatalolla yhteensä 5355 ruokailijaa.

Teema-alueet	Toimenpiteet
1. Terveelliset elämäntavat Liikunta ja ravitsemus	Kotkan kaupunki on vuoden 2019 aikana yhdessä muiden toimijoiden kanssa aktiivisesti etsinyt vapaaehtoisia auttamaan ulkoilussa sekä kotona että hoivilla asuvia ikäihmisiä. Vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksia on esitelty lukuisissa tilaisuuksissa ja työn tuloksena olemme myös saaneet uusia vapaaehtoisia toimintaan.

Ikäihmisten liikkumisen tukeminen
Ikäihmisten terveellisen ravitsemuksen edistäminen
KaatumisSeula

- KaatumisSeulassa kävi 260 henkilöä. Tapahtumissa/messuilla KaatumisSeula tavoitti n. 850 henkilöä. Erilaisia luentoja tarjottiin n. 25 yhdistys-/järjestötoimijoille (500 henkilöä).

Vie vanhus ulos -kampanja

- Kotka oli jälleen mukana Ikäinstituutin Vie vanhus ulos -kampanjassa 10.9. - 10.10. Kampanjan aikana Kotkassa ulkoiltiin eniten isoista kunnista, yhteensä 3111 kertaa. Pontevimmat Palvelutalot -kategoriassa kolmannelle sijalle nousi Kymsoten Citykoti. Erityisesti hoivakodeilla vieraili vapaaehtoisia henkilöitä ja ryhmiä ulkoilutusapuna ja useampi koululuokkakkin innostui ikäihmisten kanssa ulkoilemisesta.

Vanhustenviikko

- Ikäihmisiä kannustettiin toimeliaisuuteen ja liikkumiseen myös vanhusten viikolla järjestetyillä passipisteillä, josta ikäihmiset kävivät yhdistysten ja yritysten passipisteillä tutustumassa toimintaan ja hakemassa leiman ja osallistuivat passin palauttamalla teatterilippupakettien arvontaan.

Yhdessä Kotikulmilla -hanke

- Kotka on mukana Ikäinstituutin Yhdessä Kotikulmilla -hankkeessa, jossa erityisesti ikäihmisten taloyhtiöihin koulutetaan Talotsemppareita, jotka alkavat organisoimaan yhteistä toimintaa taloyhtiöihin. Toiminta lisää asukkaiden kokemaa yhteisöllisyyttä ja vähentää merkittävästi yksinäisyyttä. Taloyhtiöitä kannustetaan ottamaan toimintaansa myös liikunnallista tekemistä, vaikkapa taloyhtiön yhteiset kaupunkikävelyt.

Teema-alueet	Toimenpiteet
Diabeteksen ehkäisy	Diabetes on sairaus, joka hoitamattomana aiheuttaa mittavat kustannukset, mutta diabetesta sairastavien elämänlaatua ja työkykyä voidaan tukea laadukkaalla hoidolla ja hyvällä omahoidon tuella. Kelan tilaston mukaan kotkalaisista joka viidennes sairastaa diabetesta. Kotkassa diabetesta sairastavien edunvalvojana toimii Kotkan Seudun Diabetes ry., jonka toimialue on Kotka-Pyhtää. Yhdistyksessä on n. 450 jäsentä. Toiminta on vähitellen käynnistymässä pienen hiljaiselon jälkeen. Paikallisyhdistys toimii Diabetesliiton maakuntaverkostossa sekä yhteistyössä paikallisten potilasjärjestöjen kanssa. Tästä yhteistyöstä on esimerkkinä Yksi elämä -hanke, jonka päämääränä on, että suomalaisten terveydentila kohenee suhteessa nykyisiin ennusteisiin tasa-arvoisesti riippumatta iästä, sukupuolesta, terveydentilasta, asuinpaikasta, sosiaalisesta asemasta tai etnisestä taustasta.
Aivoterveiden edistäminen ja muistisairauksien varhainen tunnistaminen	Muistisairauksien asiantuntija- ja tukikeskus Kymenlaakson Muistiluotsi - Kymenlaakson Muistiluotsi tukee muistisairaana sekä omaisten ja läheisten arjessa selviytymistä. Tätä tukea tarjotaan antamalla ohjausta ja neuvontaa, jakamalla tietoa sekä järjestämällä vertaistukiryhmiä. Toiminnan keskeiset osa-alueet ovat asiakastyö, vapaaehtoistoiminta ja vaikuttaminen ja verkottuminen. Asiakastyytyvällisyyden keskiarvo on 8,91. - Ohjausta, neuvontaa ja tukea Muistiluotsista saa maksutonta ohjausta ja neuvontaa aivoterveys- ja muistiasioissa, muistitutkimuksiin hakeutumisessa sekä tietoa kuntoutuksesta ja sosiaali- ja oikeusturvasta. Muistiluotsit järjestävät tilaisuuksia vaihtaa ajatuksia muiden samassa tilanteessa olevien kanssa ja mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa sekä tuoda esille muistisairaiden tarpeita. Muistiluotsi ohjaa myös opiskelijoita. Ryhmätoimintaa Erilaisia ryhmiä järjestetään muistisairautta sairastaville ja heidän läheisilleen. Vuonna 2019 oli muistisairaille 41 ryhmäkertaa, joissa käyntikertoja 413. Muistisairaana läheisille 28 ryhmäkertaa, joissa käyntikertoja 95. Tietoa Muistikahvila kokoontui yhteensä 13 kertaa, käyntikertoja 262. Muistiseminaari järjestettiin yhteistyössä Kotkan Seudun muistiyhdistyksen kanssa, osallistujia 65. Kymsoten järjestämissä ensitietopäivissä oltiin mukana yhdessä muistiyhdistyksen kanssa, tavoitettiin 87 henkilöä. Infotilaisuuksia esim. Terveys- ja hyvinvointipisteillä järjestettiin 4 kertaa. Osallistuttiin myös erilaisiin järjestöjen esittelytilaisuuksiin.

	Kotkan muistiyhdistys - Kotkan muistiyhdistys järjesti muille järjestöille 11 erilaista koulutustapahtumaa muistiterveyteen liittyen. Koulutuksiin osallistui yhteensä 209 henkilöä. Geriatrinen poliklinikka - Geriatriisella poliklinikalla otettiin käyttöön sähköinen ajanvaraus hoitajan ensikäyntiä varten sekä mahdollisuus varata hoitajalle puhelinaika keskustelua varten.
--	--

Teema-alueet	Toimenpiteet
2. Aasukkaiden osallistuminen ja vaikuttaminen sekä viestintä	Lapsiystävällinen kunta -toimintamallin valmistelu - Kotkan kaupunki on päässyt mukaan UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -malliin. Yhteinen työskentely kaupungin toimijoiden, päätöksentekijöiden, yhteistyökumppaneiden, lasten, lapsiperheiden ja nuorten kanssa alkaa syksyllä 2020 ja kestää kaksi vuotta. Tavoitteena on Lapsiystävällinen kunta -tunnustus. - Maahanmuuttajatyö on yhdessä Kotka-Kymin seurakunnan kanssa järjestänyt erilaisia tapahtumia. Suurimmat tapahtumat olivat rasisminvastainen viikko (880 osallistujaa) maaliskuussa ja Maailma Kymissä elokuussa (300 osallistujaa). Järjestöt ovat olleet aktiivisesti mukana suunnittelussa ja toteutuksessa. - Kumppanuustalo Viikarilla kokoontui n.16 000 henkilöä 180 eri yhdistyksestä ja harrasteryhmästä - Osallisuuskysely toteutettiin vuoden 2019 syksyllä ja kyselyyn vastasi 1027 henkilöä. Kyselyn tuloksia käytetään valmisteltavana olevan osallisuussuunnitelman laatimisen pohjana. - Kotkan kaupunki tukee yhdistys- ja järjestötoimintaa mm. tarjoamalla edullisesti kaupungin tiloja näiden käyttöön sekä myöntämällä vuosittain avustuksia. Järjestötyössä yhteistyö Kumppanuustalo Viikarin kanssa on merkittävää ja yhdessä järjestettiin mm. tammikuun yhdistysilta valtuustosalissa, johon kokoontui 80 yhdistystoimijaa. Lisäksi syksyllä järjestettiin Pasaatissa kolmena markkinatorstaina Yhdistystreffit, joihin yhdistykset saivat tulla esittelemään toimintaansa.

- Yhteistyössä järjestöjen kanssa toteutettiin monia kaupungin tapahtumia mm. ikäihmisten tanssit Tampsalla elokuussa, jossa tanssin pyörteissä viihtyi 1000 kotkalaista senioria. Myös hoivakodeilta järjestettiin kyydit tansseihin. Oppia ikä kaikki -työryhmä oli aktiivisestiideoimassa ja järjestelemässä myös helmikuussa Kairossa järjestettyjä 60+ rakkauskaraokekilpailuja. Ikäihmisten osallisuutta edistettiin myös vanhusten viikon ohjelmalla ja toimeliaisuuspisteillä sekä Vie vanhus ulos -kampanjan aikana.

Vapaaehtoistoimintaa edistettiin monin keinoin. Uusia vapaaehtoisia rekrytoitiin lukuisissa tilaisuuksissa, joissa esiteltiin vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksia Kotkassa. Vapaaehtoisille järjestettiin virkistystoimintaa (mm. kevätretki Miehikkälään, puistopiknik ja pikkujoulut) sekä vertaistapaaminen liittyen kuoleman kohtaamiseen vapaaehtoistyössä.

Vuosi päättyi Hyvinvoinnin ja terveyden vastuualueen järjestämiin yhteisöllisiin joulupuuroihin, jotka pidettiin Kotkansaarella Yhteisöotalo Messissä, Karhulan torilla ja Karhuvuoren kirjastolla. 400 joulupuuroannoksen jakelun yhteydessä keskusteltiin kuntalaisia kiinnostavista ajankohtaisista asioista ja toivotettiin kotkalaisille hyvää joulua.

Hyvinvointipalkinto

Kotkan kaupungin Hyvinvoinnin ja terveyden vastuualue teki valinnan vuoden 2019 hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen hyväksi tehdystä merkittävästä teosta tai toiminnasta. Valinnan tarkoituksena on palkita hyviä toimintamalleja ja tekoja, joilla on suotuisia vaikutuksia väestön terveyteen ja hyvinvointiin. Palkinnon toivotaan kannustavan meitä kaikkia toimimaan hyvinvoinnin edistäjinä.

Palkinto voidaan myöntää kenelle tahansa Kotkan kaupungin asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen hyväksi toimivalle henkilölle tai yhteisölle. Palkittava teko voi kohdistua yksilöihin, yksityisiin tai julkisiin yhteisöihin, verkostoihin tai palveluihin ja sen tulee olla yksilön tai yhteisön hyvinvointia ja terveyttä merkittävällä tavalla edistävä. Ensimmäisen palkinnon sai Mia Holmberg.

Perheiden osallisuuden vahvistaminen perhekeskuksissa	- Asukasverkosto kokoontui kahdesti, mutta osallistujia ei ollut kuin yksi kummallakin kerralla - Toteutettiin asukaskyselyitä kevät- ja syyskautuksissa sekä Viranomaiset torilla -tapahtumassa - 3. sektori toteutti omia kyselyitä kävijöillä kohtaamispaikoissa - Lasten toiveita kyseltiin perhekahviloissa ja niitä myös toteutettiin - Lasten osallisuuden vahvistamiseksi on kehitteillä väline perhekeskuksessa - Monialaisen arvioinnin suunnittelu käynnistettiin
Dialoginen toimintakulttuuri	Luo luottamusta, suojele lasta -verkkokoulutus - Luo luottamusta – suojele lasta -opas ja verkkovalmennus ovat osa Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaa (LAPE). Vuoden 2019 aikana Viikari järjesti mm. kaupungin kanssa kuusi maksutonta tilaisuutta ja tapahtumaa, joissa tarkoituksena oli lisätä yhdistystoiminnan näkyvyyttä (Yhdistystreffit x 3, myyjäiset x 2, Kulttuurikatselmus) Vuoden 2019 aikana Viikari järjesti muiden toimijoiden kanssa yhteistyössä kuusi eri pääsääntöisesti koulutusta yhdistystoimijoille ja yksittäisille kansalaisille (sote, avoin hallinto, viestintä, netti- ja romanssihuijaukset, yhdistysavain.fi)
Lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden lisääminen päätöksenteossa	Kuntakohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman laadinnan aikana päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa kerättiin keväällä 2019 huoltajien näkemyksiä siitä, mikä on varhaiskasvatuksessa tärkeintä ja lasten näkemyksiä mm. mikä on lasten mielestä mieluisinta päiväkodissa tai perhepäivähoidossa. Lapsilla on vahva kokemus, että leikki, ystävät ja yhteinen tekeminen heidän kanssaan ovat varhaiskasvatuksessa mieluisinta. Huoltajat nostivat leikin ja ystävät yhtä monta kertaa varhaiskasvatuksen kolmen tärkeimmän asian joukkoon. Lisäksi huoltajat nostivat esiin lähes yhtä usein lapsen viihtymisen. Ulkoilu sekä oppiminen näkyivät kolmen parhaan joukossa muutamina mainintoina. Leikki koetaan tärkeäksi, koska se on kivaa, lapset nauttivat, tykkäävät leikkiä ja se on lapsien lempijuttu. Leikistä tulee huoltajille mieleen ilo, nauru, uuden oppiminen, oma lapsuus, vuorovaikutus ja lapsen omat ajatukset.

	Lasten parlamentti on alakoululaisten oma vaikuttamiselin. Lasten Parlamentti ottaa kantaa lapsia koskeviin asioihin, tekee esityksiä ja antaa lausuntoja. Lasten Parlamentti kokoontui kerran vuoden 2019 aikana ja käsitteli kokouksessaan maakunnallista lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa. Nuorisovaltuusto kokoontui aktiivisesti, järjesti kaupungintalon valtauksen, otti kantaa lukioverkkoselvitykseen sekä järjesti vaalit, joissa valittiin nuorisovaltuusto vuosille 2020-2021. Yhteistyössä Onni-hankkeen (Ohjaamoiden psykososiaalisen tuen -hanke) aloitettiin Onniraati Kotkassa. Onniraadissa selvitetään nuorten ajatuksia esim. nuorten palveluista ja näkökantoja viedään suoraan käytäntöön. Onniraati kokoontuu noin kerran kuukaudessa, ja siihen kuuluu 18-30-vuotiaita nuoria, joista useimmat ovat aiemmin osallistuneet johonkin muuhun Ohjaamon ryhmään esim. Jännittäjäryhmään. Onniraatia ohjasi ensimmäisenä toimintavuonna Onni-hankkeen työntekijä ja Ohjaamon ohjaaja
Ikäihmisten osallisuuden lisääminen päätöksenteossa	Ikäihmisten neuvoston kokoontui 8 kertaa vuonna 2019. Ikäihmisten neuvoston kokouksissa käsiteltiin seuraavia asioita: - Neuvostolle esiteltiin vuoden aikana vapaaehtoistyötä, osallisuus ohjelman valmistelua, digitutorit - Aktiivisen kansalaisen apuna -hanketta 2018 - 2020, Kotikulmilla hanketta, puistotointa, Kymsoten asiakasneuvontaa ja palvelutarpeen arviointia. - Ikäihmisten neuvosto tutustui 4.4.2019 Attendo oy:n Korkeavuorenkadun senioritalon toimintaan ja tiloihin. - Ikäihmisten neuvosto teki aloitteen hyvinvointilautakunnalle Kotkan opiston kurssimaksujen alentamisesta seniori-ikäisille. - Neuvosto on käsitellyt kokouksissaan vanhusten viikon 6.10. - 13.10.2019 ohjelmaa. Neuvosto on osallistunut kaupungin nettisivujen valmisteluun, sekä osallisuusohjelman / osallisuuskysely valmisteluun. Karhulan yleiskaavan työpajoissa oli mukana myös Ikäihmisten edustajia. Ikäihmisten neuvosto on osallistunut Kymenlaakson vanhusneuvostojen yhteistapaamiseen Virolahdella 25.4.2019 ja Haminassa 21.11.2019. Avoin hallinto, - valtakunnallisessa vanhusneuvostopäivässä 7.11.2019 Erkki Hänninen piti alustuksen Kotkan Ikäihmisten neuvoston toiminnasta. Esteetön älykäs asuminen -seminaariin osallistuttiin 13.3.2019. Tampereen apuvälinemessuilla 8.11.2019 oli kolme neuvoston edustajaa. Neuvosto on ollut mukana KaatumisSeula-toiminnan kehittämisessä. Ikäihmisten neuvosto järjesti helmikuussa lääkehoidon infotilaisuuden aiheena ”Ikääntyminen ja lääkkeet”. Vuonna 2020 järjestetään eri aiheisia ikäihmisten lääkehoitoon liittyviä koulutuksia. Ikäihmisten asuntojen esteettömyys info ja ohjaustilaisuus pidettiin 17.9.2019, mukana

	vanhustyön keskusliiton korjausneuvoja, ARAn asuntoneuvoja ja Kymsoten kaatumisseulan fysioterapeutti ja terveydenhoitaja. - Edustukset: Kotkan liikenneturvallisuustyöryhmä, Oppia ikä kaikki –työryhmä, esteettömyystyöryhmä, Kotikulmilla hanke sekä vapaaehtoistoiminnan kehittämistyöryhmä.
Vammaisten henkilöiden osallisuuden lisääminen päätöksenteossa	Vammaisneuvosto kokoontui kymmenen (10) kertaa vuonna 2019. Vammaisneuvoston kokouksissa on esitelty seuraavia asioita: Vammaisyksiköt (Kymsote), Kulttuuritoimi - toiminta ja saavutettavuus, esteettömyys, Aivoliiton ja paikallisen AVH-yhdistyksen toiminta, Asiakasneuvonta (Kymsote), Hyvinvointilautakunnan toiminnan esittely ja ajankohtaiset asiat, Vierailu ja tutustuminen Porvoon vammaisneuvoston toimintaan, Henkilökohtaisten avustajien työtunnit (palveluesimies Varpu Kovero, Kymsote), Omahaohitajien vapaapäivät (palvelupäällikkö Kirsi Kiiski, Kymsote)Taksien tilausjärjestelmä (monialaisten palvelujen johtaja Marjo Seuri, Kymsote), Taksin toiminta ja vaikeavammaisten kuljetuspalvelut (Kymenlaakson Taksi Oy). Vammaisneuvosto on ottanut kantaa tai antanut lausuntoja: - Uimahallien hajusteettomuus - Henkilökohtaisten avustajien palkanmaksun viivästyminen - Opas-/avustajakoiran pääsy liikunta- ja harrastetiloihin - Äänestyspaikoille pyörätuoleja - Tapahtumien ja tapahtumapaikkojen esteettömyys ja saavutettavuus - Kaupungin osallisuuskyselyn toteuttaminen huomioiden vammaisten mahdollisuus vastata kyselyyn. Tulosten esittely ja jatkotyöstämisestä sopiminen toteutuu vuonna 2020 alkuvuodesta. - EU:n vammaiskortti Kotkan kaupungin yksiköissä ja tilaisuuksissa - Vaikeavammaisten kuljetuspalvelut, kilpailutusasiakirjojen kommentointi Kymsotelle - Kotkan kaupungin tulevien nettisivujen arviointi ja testaus - Kaupunginteatterin ja vammaisneuvoston yhteistapaaminen, teatterin esittely ja EU:n vammaiskortti - Viriketyö Kotkan hoivakodeissa, Kymsote

Vammaisneuvosto on käynyt esittelemässä omaa toimintaansa ja kuulemassa kuntalaisia

- Viranomaiset torilla
- Yritystreffit Pasaatissa

Vammaisneuvosto on osallistunut seuraaviin tilaisuuksiin ja työpajoihin

- Karhulan osayleiskaavan esittely ja työpaja
- Esteetön ja älykäs asuminen ESKEn verkostoseminaari, Helsinki
- Liikennepäivä
- Kestävän liikkumisen työpaja
- Vammaisneuvostojen neuvottelupäivät, Helsinki
- Vammaisneuvostojen yhteistapaaminen, Kouvola
- Kymenlaakson maakunnalliset hyvinvoinnin kehittämispäivät, Kouvola
- Apuvälinemessut, Tampere
- Vammaisneuvostopäivät, Vantaa

Esteettömyysasiat:

Esteettömyystyöryhmän kokouksia oli yhteensä 2 kpl.

- Kaupungin tilojen induktiosilmukoiden tilannetta ja toimivuutta on kartoitettu.
- Korjauksia on tehty Kotkan kaupunginteatterin pää- ja Naapurinäyttämölle sekä asiakaspalveluun, kaupungintalolla valtuustosaliiin sekä aulan asiakaspalvelupisteeseen ja pääkirjastolla auditorioon sekä 2. kerroksen tiloihin. Vellamon auditorion silmukkaa on parannettu.
- Nelosteatterin, Kyminsuun ja kaupunginhallituksen kokoushuoneen mahdolliset silmukoiden korjaukset selvitetään vuoden 2020 puolella.
- Esteettömyystyöryhmä keräsi tietoa palautelomakkeilla. Palaute vain 4 kpl Pasaatin tapahtumassa.
- Infran esteettömyyskorjaukset jäivät tekemättä määrärahojen poiston takia.

Maahanmuuttajien osallisuuden lisääminen päätöksenteossa	Maahanmuuttajafoorumi - Maahanmuuttajafoorumin toiminta oli tauolla vuonna 2019. - Yhdessä Kotka-Kymin seurakunnan ja ELY-keskuksen järjestettiin 15.10.2019 erityisesti maahanmuuttajille suunnattu ”Tule ja vaikuta Kotkassa” -tilaisuus, jonka tarkoituksena oli kertoa vaikuttamisen ja osallisuuden eri muodoista ja esitellä erilaisia vaikuttamismahdollisuuksia Kotkassa. Tilaisuudessa oli maahanmuuttajia kertomassa, miten he ovat olleet mukana vapaaehtoistyössä. Tilaisuus keräsi 40 osallistujaa. - Syksyllä tutustuttiin Erätauko -menetelmään ja yhdessä kulttuurijohtajan ja osallisuuskoordinaattorin kanssa järjestettiin Erätauko -keskustelu aiheesta Mitä suomalaisuus on.
Teema-alueet	Toimenpiteet
Perheiden osallisuuden vahvistuminen varhaiskasvatuksen toteuttamisessa	Varhaiskasvatuksen henkilökunta on osallistunut kuntakohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman laadintaan. Varhaiskasvatuksen asiakaskyselyn tulokset (vuonna 2019 arvosana 4,4) on hyödynnetty osana yksiköiden toiminnan suunnittelua. Lapsiryhmissä kunkin lapsen omaa varhaiskasvatussuunnitelmaa käytetään toiminnan suunnittelussa. Kutsu yhteistyöhön -käytäntö vahvistaa varhaiskasvatuksen perheiden osallisuutta lapsen tukemisessa alusta alkaen. Yksiköissä lapsiryhmät jakautuvat arjessa pienempiin ryhmiin, jolloin vaikuttaminen mahdollistuu paremmin. Leikkitoiminnan kehittäminen ja ilmiöoppiminen avaavat lasten ihmettelulle ja ideoille yhä enenevässä määrin tilaa ja lapselle paikkoja osallisuuteen. Näitä työskentelymalleja ovat tukeneet vuonna 2019 innovatiivinen oppimisympäristöhanke ja hankekoordinaattorin työpanos.
Lapsen osallisuus- aikuinen läsnä lapsille pienryhmätoiminnan kautta	Pienryhmätoiminta auttaa aikuisia olemaan herkkänä lasten aloitteille, kehittämisideoille ja arviointikeskustelulle. Lasten osallisuus on vahvasti läsnä kulloinkin meneillään olevassa vuorovaikutuksessa. Jos lapsen ideaan tai huomioon ei tartuta saman tien, voi hetken päästä olla jo myöhäistä. Lapset elävät hetkessä. Lasten kanssa yhdessä suunnitellaan ja rakennetaan esimerkiksi oppimisympäristöä, valikoidaan välineistöä sekä työskennellään lasten siihen hetkeen nostaman sisällön (toiveet, ideat, ehdotukset, huomiot, leikkitoiminta tai muu tekeminen jne.) kanssa. Varhaiskasvatuksessa lapset saavat kokemusta vaikuttamismahdollisuudesta toimintakokonaisuuden (suunnittelu-toteutus-arviointi-kehittäminen) eri vaiheissa, mikä vahvistaa toimintaan sitoutumista.

Äänestysaktiivisuuden kasvattaminen kuntavaaleissa	Eduskuntavaalit 14.4.2019 - äänestysaktiivisuus vuonna 2015 oli 61,3%. Vuoden 2019 eduskuntavaaleissa äänestysaktiivisuus oli 63,2%. Europarlamenttivaalit 26.5.2019 - äänestysaktiivisuus Suomessa 42,7% (EU 40,8%) Kuntavaaleissa 2012 Kotkan äänestysaktiivisuus oli 55,8 % ja vuonna 2017 aktiivisuus oli 53,6%.
Teema-alueet	Toimenpiteet
3. Mielen hyvinvointi	
	Mielenterveys -ja päihdepalveluiden saatavuutta sekä laatua parannetaan - Mielenterveys -ja päihdepalvelujen asiakasneuvonnasta kuntalaiset ovat saaneet lokakuusta 2019 alkaen puhelimitse arkisin neuvoa ja ohjausta omaan tai läheisensä tilanteeseen. Tarvittaessa yhteydenottajalle tai hänen läheiselleen (hänen luvallaan) tehdään puhelimesta hoidon tarpeen arviointi ja arvioinnin perusteella hoitotyön ammattilainen ohjaa yhteydenottajan tai hänen läheisensä oikeaan palveluun. Palveluita tai apua tarvittaessaan asiakasneuvonnan avulla palvelut kohdentuvat oikea-aikaisesti ja riittävinä. - Päivystyksen psykiatriset sairaanhoitajat: Mielenterveys- ja päihdeongelmien vuoksi päivystykseen hakeutuvat potilaat saavat nopeammin tukea ja tarvitsemaansa hoitoa. Uuden toimintamallin kehittäminen yhteistyössä Kotkan keskussairaalan päivystyksen kanssa alkoi vuoden 2019 lopulla. Tavoitteena se, että psykiatriset sairaanhoitajat työskentelevät osana päivystystoimintaa, tehden mielenterveys- ja päihdeongelmien vuoksi päivystykseen hakeutuneiden potilaiden psyykkisen tilan ja hoidon tarpeen kartoitusta ja arviointia, jatkohoidon suunnittelua ja palveluihin ohjaamista. Toiminta käynnistynyt helmikuussa 2020 ja tarkoituksena on vakiinnuttaa toiminta.

- **Nuorten matala yksikkö**

Nuorten Matala- yksiköt aloittivat toimintansa joulukuussa 2019 Kotkassa ja Kouvolassa. Yksiköt tarjoavat matalan kynnyksen ohjausta ja neuvontaa, hoidon ja tuen arviointia sekä nuoren ja perheen tarpeeseen vastaavia hoito- ja tukitoimia ilman lähetettä, kun nuorella tai hänen vanhemmillaan tai toisella viranomaisella on huolta nuoresta. Yksiköiden moniammatillisissa työryhmissä (arviointi- ja palveluja tuottava työryhmä) työskentelee sairaanhoitajia, sosiaaliohjaajia, toimintaterapeutteja, psykologeja ja sosiaalityöntekijöitä. Lisäksi käytettävissä on lääkäripalvelut.

Kotkalaisilla on mahdollisuus osallistua mielenterveys- ja päihdepalveluiden kehittämiseen

- **Kokemusasiantuntijoiden hyödyntäminen:**

Osallisuutta on vahvistettu ottamalla mukaan toimintaan entistä enemmän kokemusasiantuntijoita.

Kokemusasiantuntijoiden hyödyntäminen osana mielenterveys- ja päihdepalveluja jatkui vuonna 2019 ja yhteistyötä laajennetaan vuonna 2020. Kokemusasiantuntijat ovat ohjanneet ryhmiä ja jatkossa palveluja laajennetaan eri yksiköihin.

- **Mielen hyvinvoinnin neuvottelukunta:**

Työryhmän perustamisajatus lähti viime syksynä etenemään siitä lähtökohdasta käsin, että tällä maantieteellisellä alueella ei ollut mielenterveyden tukena olevaa omaisyhdistystä. Toive perustamisesta tuli esille myös alueella toimivassa omais- ja läheistyön projektissa ja sen kuntien edustajista ja eri toimijoista kootussa ohjausryhmässä. Työryhmän tavoitteena ja tarkoituksena on vuoropuhelun edistäminen, vaikuttaminen sekä kokemusasiantuntijuuden sekä omaisnäkökulman edistäminen. Tavoitteena on, että yhteistyössä toimisivat kunnat, viranomaiset, ammattilaiset sekä järjestöt. Kunnan näkökulmasta ehkäisevän päihdetyön ja ehkäisevän mielenterveystyön eriyttäminen antaa ”enemmän ääntä” molemmille ryhmille.

Mielenterveyden edistäminen läpi elämänkaaren

- Vertaisryhmätoiminta osana perhekeskuksen kohtaamispaikkatoimintaa
- Kohdennettuja ryhmätoimintoja olivat Äitien voimaryhmä, maahanmuuttaja äitien- ja lastenryhmä
- Lisäksi alueilla toimivat perhekahvilat (Karhula/Länsi-Kotka/Kotkansaari)
- Ihmeelliset vuodet vanhemmuus- ryhmät
- Erokahvilat
- Odottavien perheiden olohuone
- Ero- ja jälleenrakennusseminaarit
- Vuorovaikutusleikkiryhmät vanhempi/lapsi

- Vauvatapaamiset
- Masumuskari odottaville äideille

Mielenterveyden edistäminen läpi elämänkaaren

- **70 vuotta täyttävien kotkalaisten hyvinvointipäivät**

Vuosittain järjestettävät 70 vuotta täyttävien kotkalaisten hyvinvointipäivät järjestettiin syyskuussa Kotkansaarella Merikeskus Vellamossa sekä Seuratalo Sammolla Karhulassa. Hyvinvointipäivien teema vaihtuu aina vuosittain ja vuoden 2019 teemana oli kulttuuri. Hyvinvointipäivissä on myös paikalla aina järjestöjen ja muiden yhteistyökumppaneiden messuosasto. Ohjelmassa huomioitiin myös syntymäpäiväjuhliaan viettänyt Kotkan kaupunki. Kaupunginjohtaja Esa Sirviö avasi tilaisuuden, Jarkko Puro vei kuulijat aikakoneella matkalle kaupunkirakenteen muutoksiin, Ari Ryökkynen esitteli muistojen maisemia kuvin sekä kirjasto esitteli toimintaansa. Ohjelmassa oli myös tanssia, teatteria ja musiikkiesityksiä. Juhlimassa oli noin 250 kotkalaista 70 vuotta täyttävää henkilöä.

- **Jäämistövarat**

Kotkan kaupungin vanhusten virkistystoimintaan ja huoltoon saatuja jäämistövaroja on käytetty esimerkiksi eläkejärjestöjen vierailujen tukemiseen Merikeskus Vellamossa. Vellamossa kävi vuonna 2019 yhteensä 66 ryhmää ja 542 henkilöä. Rollo -teatteriesityksiä järjestettiin hoivakodeissa sekä Yhteisöotalo Messin tiloissa. Vanhustenviikon juhla keräsi noin 300 osallistujaa Seuratalo Sammolle. Tampsan tanssit järjestettiin kesäkuussa ja osallistujia oli paikalla iloitsemassa noin 1000.

Kotkalaisten ikäihmisten virkistykseen käytettiin jäämistövaroista noin 67 000 euroa. Lisäksi tilavuokria avustettiin noin 58 000 euron edestä.

- **Kotkan riksapyörä Väinö**

Riksapyörä Väinö oli liikenteessä 10.6.-2.8.19 kahden kesäyöntekijän polkmana. Riksapyörällä poljettiin hoivakotien vanhuksien kanssa 630 kilometrin verran. Hoivakoteja oli mukana 10 kappaletta.

- **Vellamon ystävät**

Vellamon ystävien opastamilla kierroksilla Merikeskus Vellamossa kävi noin 570 järjestöissä ja yhdistyksissä toimivaa henkilöä.

Ehkäisevä päihdetyö

- **Päihdetilannekysely**

Kotkassa toteutettiin huhti-kesäkuussa Päihdetilannekysely otakantaa.fi -sivuston kautta.

Kotkan asukkailla oli mahdollisuus kertoa mielipiteensä ja kokemuksensa kaupungin päihdetilanteesta sekä ehdottaa keinoja päihdehaittojen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi.

Noin 32 % vastaajista ilmoitti havainneensa alkoholin tai tupakkatuotteiden välittämistä alaikäisille viimeisen vuoden aikana. Kaikkein eniten oli havaintoja alaikäisten tupakoinnista (90 %) ja alkoholinkäytöstä (79 %). Kuusi kymmenestä oli sitä mieltä, että alaikäisten päihteiden käyttöön pitäisi puuttua nykyistä enemmän.

Vastaajilta kysyttiin myös, mitä keinoja päihdehaittojen ehkäisemiseksi tulisi käyttää. Rangaistusten ja kieltojen sijaan tarjolla pitäisi olla nykyistä enemmän erilaisia tukimuotoja, hoitoonohjausta ja matalan kynnyksen apua.

Osa vastaajista oli sitä mieltä, että päihteiden saatavuutta ja mainontaa rajoittamalla voidaan parhaiten ehkäistä päihdehaittoja. Vastaajien mukaan tarvitaan lisää kohdennettua valistusta ja keskustelua päihdeasioista. Lapsiperheitä pitää tukea varhaisessa vaiheessa. Päihteiden käyttö pitää ottaa puheeksi neuvolassa ja työterveyshuollossa. Nuorille pitää olla tarjolla enemmän koulutus-, työ- ja harrastusmahdollisuuksia sekä päihdeettömiä ajanviettopaikkoja. Vastaajat toivoivat, että työntekijät jalkautuisivat nykyistä enemmän nuorten pariin.

Päihteistä ja turvallisesta kaupunkiympäristöstä kysyttäessä 45 % vastaajista kertoi pelänneensä kadulla tai muulla julkisella paikalla kohtaamiaan päihtyneitä. Vastaajat halusivat rajoittaa alkoholin käyttöä erityisesti kauppakeskus Pasaatin edustalla sekä torin alueilla. Rajoituksia toivottiin lisää myös puistoihin.

52 % vastaajista oli ollut huolissaan läheisensä päihteiden käytöstä. Läheisen rahapelaamisesta huolissaan oli noin 20 % vastaajista. Rahapelimainonnan kieltäisi vastaajista reilu 20 prosenttia. Useat heistä kieltäisivät mainonnan paikoissa, joissa

on lapsia tai joissa ihmiset joutuvat odottamaan tai jonottamaan. Kyselyn vastauksista käy ilmi, että alkoholin käyttö otetaan puheeksi vastaanotoilla satunnaisesti - rahapelaamista ei juuri ollenkaan.

Kaikki ikäryhmät huomioivaa valistusta pidetään edelleen yhtenä vaikuttavimmista keinoista ehkäistä päihdehaittoja. Kokemusasiantuntijoiden käyttöä valistajina toivottiin erityisesti.

- **Koulujen päättymisviikonloppu Mansikkalahdessa**

Mansikkalahdessa nuorten juhlimisen turvaajina toimivat SPR:n, nuorisotyön, etsivän nuorisotyön, seurakunnan työntekijöitä sekä ehkäisevän päihdetyön koordinaattori (yhteensä 15 aikuista). Nuorille tarjottiin apua, tukea, 300 vesipulloa, hedelmäkarkkeja sekä kondomeja.

- **Nuorten tukipiste Meripäivillä**

Aiempina vuosina Meripäivillä alaikäiset päihtyneet nuoret odottivat vanhempiaan/huoltajiaan hakemaan heidät kotiin turvakoti Villa Jensenissä. 1.4.2019 alkaen turvakoti sai Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen rahoituksen seitsemälle perhepaikalle. Toiminta eriytettiin sosiaali- ja kriisipäivystyksestä ja toiminnalla on oma henkilökunta.

Meripäiville avattiin Toivo Pekkasen koululle nuorten tukipiste alaikäisille päihtyneille. Tukipiste oli avoinna Meripäivien aikana to-la klo: 18-01. Tukipisteen tarkoituksena oli auttaa alaikäistä nuorta tilanteessa, jossa hän on päihteen vaikutuksesta menettänyt käyttäytymisensä kontrollin ja/tai vaarassa vahingoittaa itseään tai toisia.

Nuorten tukipisteellä päivystivät Kymsoten sairaanhoitajat mielenterveys- ja päihdepalveluista, terveysasemalta ja lastensairaalasta, Suomen Punaisen ristin Karhulan osaston henkilökunta ja Kotkan kaupungin ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön koordinaattori. Kymsoten sosiaali- ja kriisipäivystys toimii yhteistyössä tukipisteen kanssa. Paikalla oli myös vartija päivystyksen aikana.

- **Päihteen käytön puheeksiottaminen**

Lokakuussa järjestettiin yhdessä EHYT ry:n kanssa Osaaja -koulutus kunnissa työskentelevien ammattilaisten ja vapaaehtoisten ehkäisevän päihdetyön osaamisen vahvistamiseksi. Koulutuksessa käsiteltiin ajankohtaista tietoa rahapelaamisesta ja keinoja puheeksiottoon, tietoa eettisesti kestävästä ehkäisevästä päihdetyöstä ja alkoholin ja lääkkeiden yhteiskäytön riskien tunnistamisen vahvistamista.

	Huumeiden käytön alueellinen esiintyvyyden seuranta - C-hepatiitin vähentäminen Veriteitse tarttuva viruksen aiheuttama maksatulehdus eli C-hepatiitti hävitettiin Kotkan korvaushoitopoliklinikan potilailta alle vuodessa lääkkeiden avulla. Testeissä kävivät klinikan kaikki 130 potilasta. Kaikilla ei ollut tartuntaa, joten lääkkeitä sai 70 potilasta. Korvaushoitopoliklinikan jälkeen hepatiittihoito laajeni terveysneuvontapisteeseen. Siellä huumeiden käyttäjät saavat hepatiittilääkityksen neulojen vaihdon yhteydessä. Potilas hoidetaan loppuun samassa pisteessä, vaikka hän lopettaisi suonensisäisten huumeiden käytön hoidon aikana. Sitten sama hoitokäytäntö on laajentunut Kotkan lisäksi Kouvolaan ja Haminaan. - THL:n jätevesitutkimus (kuva liitteenä) Kotkassa on tehty joka toinen vuosi THL:n jätevesiseurannan otokset (vuosina 2014, 2016 ja 2018). Tulokset vuoden 2018 tutkimuksesta julkistettiin huhtikuussa 2019. Jätevesitutkimuksilla saadaan riippumatonta tietoa jätevesiverkoston alueella tapahtuvasta huumeiden käytöstä lähes reaaliaikaisesti. Menetelmää voidaan käyttää myös huumetilanteen pitkäaikaisseurantaan. Jätevesitutkimus tarjoaa poikkeuksellisen lähestymistavan vaikeasti tutkittavaan väestötason huumeiden käyttöön. THL:n tekemä jätevesitutkimus tuottaa tietoa huumeiden käytön alueellisesta esiintyvyydestä ja siinä tapahtuvista muutoksista. Suomen tilannetta arvioidaan vertailulla kansainväliseen huumetilanteeseen. Kotkassa jätevedessä havaittiin suurimpana määränä amfetamiinia. Audit -testit - Alkoholin puheeksiotto alkaa alkoholin käytön kartoituksella. Parhaiten se selviää kysymällä tai käyttämällä AUDIT-testiä. Audit -testattujen ikäryhmistä sekä riskipisteistä on kuva raportin liitteenä.
Lasten, nuorten ja perheiden hyvän elämän edistäminen	- Kotkan varhaiskasvatus on mukana Socomin Valo- Lapsiperheiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin vahvistaminen - hankkeessa ajalla 10/2018- 10/2020. Hanke käynnistyi Kotkan varhaiskasvatuksen osalta konkreettisesti syksyllä 2019. Avoin varhaiskasvatus on yhdessä Valo-hankkeen kanssa toteuttanut perheille taideiltoja, joissa lapset ja huoltajat ovat työskennelleet yhteisessä taidetyöpajassa. Perheet ovat ohjautuneet työpajailtoihin perhetyön, seurakunnan ja avoimen varhaiskasvatuksen kautta. Illoissa on ollut myös iltapalaa tarjolla. Avoimen varhaiskasvatuksen henkilöstön osaamista on tuettu työpajojen jatkumiseksi. Lisäksi on kehitetty avoimen varhaiskasvatuksen perheille arjessa toimiva palautemenetelmä ja palautekanavia kehitetään edelleen mm. sosiaalisen median suuntaan. Monikulttuuristen äitien

	kielikurssit ovat toteutuneet avoimessa varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatukseen on palkattu kuraattori määräaikaisesti Opetushallituksen erillisavustuksella. Iltapäivätoiminta • Kotkassa perusopetuslain mukaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä vastaa Opetustoimen vastuualue. • Iltapäivätoiminnan järjestämisessä Kotkassa on pyritty pysyvyyteen. Pysyvyys mahdollistaa toiminnan suunnittelun ja kehittämisen kestävästi ja tavoitteellisesti pidemmällä aikavälillä ja edistää siten toiminnan laadun jatkuvaa parantamista. • Iltapäivätoimintaa pyritään tarjoamaan kaikille hakeneille. Käytännössä tarjottavien paikkojen lukumäärä määräytyy toimipisteittäin käytettävissä olevien tilojen ja toimintaa järjestävän tahon henkilöstöresurssien mukaan. • Toimintaa järjestetään kullekin toimintaan osallistuvalla lapsella vähintään 760 tuntia koulun työvuoden aikana. Nuorisotyö: Reilut, rakkaat ja rohkeat nuoret - Nuorisotila Kulmaan perustettiin digitaalinen toimintakeskus - Yhteisöotalo Messissä käyntejä 33 676 ja eri toimijoita 67 - Karhuvuoressa ja Karhulassa avointa puistotoimintaa - Eduskuntavaalien Vaalikymppi - Nuoret valtasivat kaupungintalon - Itsenäisyyspäivän gaala - Liikkuva nuorisotyön kokeilu Wauto Uudet päiväkodit ja koulut - Korkeakosken uusi koulu avautui.
Kulttuuria kaikille	Lasten ja nuorten lukemaan innostaminen ja lukutaidon edistäminen - Luetaanko? -hanke: Hankkeessa on pyritty selvittämään miksi Kotkassa lasten ja nuorten lainaus on 2000-luvulla laskenut valtakunnallista keskiarvoa enemmän. Vertailukaupunkina on Riihimäki, jossa kehitys on ollut päinvastainen. Syitä on etsitty kirjaston ja koulun yhteistyön toteutustavoista, aineistotarjonnan eroista, väestöpohjaan liittyvistä eroista ym. Kotkassa on

päätetty panostaa lukudiplomikirjoihin ja ylipäättään lasten aineistoon nykyistä enemmän. Pääkirjaston lastenosaston houkuttelevuutta pyritään lisäämään muuttamalla sen sijainti katutasoon ym.

- **Lukuneuvoja-palvelu** aloitettiin maaliskuussa 2019. Tällä pyritään edistämään aikuisväestön lukuharrastausta.
- **Kirjavinkkaus:** tarjotaan kouluille, kaikki 4-luokkalaiset pyritään vinkkaamaan, muille resurssien ja kysynnän mukaan
- **Kirjailijavierailut:** tapahtumatuotannon painopisteenä

Kirjastopalvelut kaikkien tavoitettavissa

- Kirjasto kotiin -palvelu liikuntaesteisille: uusia vapaaehtoisia kirjakuriireja rekrytoitu, myös asiakkaita tullut lisää.
- Koe kirjastosi -kierrokset eläkeläisjärjestöille alkaneet syksyllä 2019

Musiikkia kaikille

- Kotka-Kymin seurakunnan järjestämissä kesäajan lounaskonserteissa oli yhteensä 1600 kuulijaa.

Kymi Sinfonietta

Konsertteihin pääsee alle kouluikäiset maksutta. Lapsille, opiskelijoille, eläkeläisille sekä työttömille on omat alennuslippunsa. Ysiluokkalaiset pääsevät myös ilmaiseksi konsertteihin.

- Kymi Sinfonietalla 20- vuotisjuhlavuosi vuonna 2019
- Kymi Sinfonietta järjesti yhteistyössä Suomen orkestereiden valtakunnallisen kattojärjestön, Suomen Sinfoniaorkesterit ry:n kanssa valtakunnalliset orkesteripäivät Kotkassa ja Kouvolassa toukokuussa 2019.
- Yhteistyö toteutui menestyksekkäästi Kymijoen Lohisoiton sekä Pietarin Filharmonian kanssa. -Kymi Sinfonietta teki yhteistyökonsertteja lasten kulttuuripolkuun Kotkan kaupungin ja Kotkan seudun musiikkiopiston kanssa. --> Tämän takia orkesteri teki omia jalkautumiskonsertteja vähemmän. -Jalkautumisissa toteutettiin tänä keväänä suuren suosion saaneet POP UP -konsertit liikeyksyksissä. -Kymi Sinfonietta teki yhteistyöproduktion eteläisen ja pohjoisen Kymenlaakson välillä sekä 3. sektorin kanssa, kun alueen paikallisten kuorojen kanssa toteutettiin kapellimestari Olari Eltsin johdolla ”Joulua odotellessa” -konsertit.
- Yleisömäärä Kotkan konserteissa oli 16123 (sisältää myös jalkautumiskonsertit päiväkoteihin, kouluihin ja vanhustentaloihin sekä yleisötyön (mm. esittelyt, tapahtumat ja luennot, kummiluokkatoiminta, taiteilijatapaamiset) ja konsertteja järjestettiin Kotkassa yhteensä 109 kappaletta.

Kotkan Kaupunginteatteri

- Kaupunginteatterissa oli 234 esitystä ja 28 457 kävijää.
- Taidetestaajat

Kolme lukuvuotta (2017–2020) kestävä kulttuurin suurhanke, joka vie taiteen äärelle kaikkiaan noin 180 000 nuorta (60 000 lukuvuodessa). Mukana ovat kaikki Suomen koulut Hangosta Utsjoelle. Kaikki nuoret (8. luokkalaiset) tekevät yhden taidevierailun omassa maakunnassaan ja yhden valtakunnalliseen kohteeseen, joista useimmat sijaitsevat Helsingissä.

Kotkan nuorisoteatteri

- Kotkan Nuorisoteatteri ry:n nuorille myönnettiin 18.12.2019 Vapaaehtoistoiminnan tunnustus upeista teatterikokemuksista, sekä yhteistyöstä Kotkan nuorisotyön kanssa mm. Shell's Anglesissa, Yhteisötila Messin kesäteatterissa ja Nuori kulttuuri -tapahtumassa. Tunnustuksen arvo oli 1000e.
- Kotkan Nuorisoteatteri sai Kotkan Kaupunginteatterin tuotantokalenterista täysipainoisen tuotantopaikan. Kotkan Kaupunginteatteri ja Kotkan Nuorisoteatteri sopivat yhteistyöstä 2020 keväällä Naapurinäyttämölle. Päätettiin tarttua ruotsalaisen lastenkirjailijan, Martin Widmarkin kirjasarjaan, Lasse-Maijan etsivätoimisto. Kantaesityksen dramatisoi Pia Lunkka ja ohjaa näyttelijä Miia Maaranen. Roolitustilaisuus järjestettiin 15.12.
- Paukku -palkinnon sai vuonna 2019 Venla Vitikainen. Kotkan Nuorisoteatteriyhdistys myöntää palkinnon vuosittain ansioituneelle nuorisoteatterilaiselle taiteellisista ansioista, vuorovaikutustaidoista ja kehitymisestä omalla janalla.
- Kerhotoiminta
Kevätkaudella 2019 aloitti 10-13 -vuotiaiden kerhoryhmä, joka kokoontui viikoittain. Kerhoryhmä valmisti Ninni Suntion käsikirjoittaman ja ohjaaman kiertuemuotoisen esityksen. Toinen, vanhempien nutelaisten, kerhoryhmä työsti Nadja Holopaisen ohjauksessa kuunnelluista materiaaleista. Syyskaudella 2019 Henni Kiri lähti vetämään kahta kerhoryhmää, yhtä aloittaville, (10-12 -vuotiaat) sekä toinen jatkaville kerholaisille (11-14 -vuotiaat). Viikkotasolla toiminnassa oli mukana noin 30 nuorta.
- Esitystoiminta
Nuten 10-13-vuotiaiden kerhoryhmä valmisti näytelmän: Kahden euron satuja Osa 1. Kuinka Käärme kesytetään. Koko perheen näytelmässä, kestoltaan n. 30 min., oli mukana 16 henkilöä, joista puolet tyttöjä ja puolet poikia. Kiertäviä esityksiä oli keväällä ja kesällä yhteensä 14. Erityisen mieluisana ryhmä koki päiväkotiryhmille esiintymisen. Esityksen näki noin 550 katsojaa. Esitys sai valtakunnallista huomiota Teatris -festivaalilla sekä Kuulas -lastenteatterifestivaalilla. Esityksistä tuli hyvää palautetta. Teatriksen Kaakkois-Suomen aluefestivaaleilta ryhmä valittiin esiintymään valtakunnalliseen Teatris -

tapahtumaan ainoana Kymenlaaksosta. Valtakunnallisen Teatriksen ammattilaisraati antoi positiivista palautetta. Ryhmä sai myös 750euron stipendin jatko-osien kehittämiseen.

Museot

- **Merikeskus Vellamossa** oli 119 800 kävijää. Uusia näyttelyitä oli 11.
- Alle 18-vuotiaat, avustajat sekä sotaveteraanit ja lotat avustajineen pääsevät Vellamoon maksutta. Lisäksi keskiviikkoisin klo 17-20 näyttelyihin on vapaa pääsy kaikilla. Kotkan seudun musiikkiopiston ja musiikkikoulu Muskatin lapset ja nuoret ovat ilahduttaneet kävijöitä konserteillaan, joita järjestetään keskiviikkoiltaisina ilmaistuntien aikana.
- **Museokaveritoiminta**
Museokaverit ovat Merikeskus Vellamon perehdyttämiä vapaaehtoisia, joiden seura on ilmaista. Kaveritoimintaa koordinoi Vellamon ystävät ry. Museokaveriksi voi ryhtyä kuka vain. Museokaverit luotsaavat ystäväporukoita vertaisihmettelijöinä tunnin kestäväillä kierroksilla Merikeskuksessa.
- Tietoherkkuluennolla saa uutta tietoa. Tietoherkkuja streamataan Vellamon YouTube kanavalle. Eli jos on vaikea päästä katsomaan luentoa Vellamoon, niin sen voi katsoa Vellamon kanavalta netissä.
- **Virtaa Vellamosta!**
Suomen merimuseo, Kymenlaakson museo ja Kotkan Seudun muistiyhdistys ry järjestävät kaikille avoimia ja maksuttomia keskustelu- ja muisteluhetkiä Merikeskus Vellamossa. Virtaa Vellamosta ryhmiä oli vuonna 2019 yhteensä 8 ja niihin osallistui yhteensä 194 henkilöä.
- **Lainaa Vellamo luoksesi**
Kotkan muistiyhdistyksen Paula Tommola sekä Merikeskus Vellamon museolehtorit ovatideoineet lainalaukkutoiminnan. Lainalaukkuja on tällä hetkellä erityisesti ikäihmisille. Aikuisille laukkujen esineet, kuvat ja tarinat voivat olla muistojen herättäjiä, kun taas lapsille ja nuorille ne ovat uusien tarinoiden ja oppimisen alkuja. Vuonna 2019 koottiin uusi lainalaukku: "Kotka kuvina ja esineinä".

Kokoontumis- ja työskentelytilojen lisääminen

- Vuoden 2019 lopulla pääkirjastoon tuli yksi uusi varattava kokoontumistila, luku- ja työskentelytiloja pyritään edelleen lisäämään
- 300 yhdistys- ja harrastustoimijaa kokoontui Kulttuurikatselmukseen Kotkan konserttitalolle 6.4.2019 esiintymään ja nauttimaan toisten harrastelijoiden esityksistä.

	Kotka 140 vuotta - Kotkan kaupunki juhli myös 140 vuotista taivaltaan vuonna 2019. Puuvenemessut järjestettiin useamman vuoden tauon jälkeen. Tapahtuma oli erittäin suosittu ja keräsi yli 10 000 kävijää neljän päivän aikana. Meripäiville osallistui yli 200 000 juhlijaa.
Työ ja koulutus	Kotkan varhaiskasvatuksen kaksi- ja monikielisyyden tukemisen suunnitelma - Varhaiskasvatuksen S2 opettajan kokoama Kotkan varhaiskasvatuksen kaksi- ja monikielisyyden tukemisen suunnitelma (vuonna 2019) vahvisti kielitietoisien ja kotoutumista tukevan varhaiskasvatuksen yhdenveroista toteuttamista. Erillisavustuksilla palkattujen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen resurssiopettajien työpanosta on kohdennettu lasten suomenkielen oppimiseen. Opetussuunnitelma ja opetuksen järjestäminen - Perusopetuksen uuden opetussuunnitelman käyttöönotto on edennyt vaihteittain ja se on ollut lukuvuonna 2019-2020 käytössä koko perusopetuksessa. Lukiokoulutuksen uusi opetussuunnitelma on ollut käytössä kolme lukuvuotta. - Joustavaa perusopetusta on järjestetty kaikissa yläkouluissa, tavoitteena syrjäytymisen ehkäiseminen ja oppilaiden jatko-opintovalmiuksien kehittäminen. - Kaksikielistä opetusta (englanti-suomi) on laajennettu Kotkansaaren koululla siten, että lukuvuonna (lv 2019-2020) opetusta on järjestetty vuosiluokilla 1.-3. - Liikuntaluokkatoimintaa on laajennettu perusopetuksessa Karhulan alueella (vuosiluokilla 6 ja 7) Rauhalan ja Karhulan koulussa. - Vuoden 2019 aikana on selvitelty yhteistyössä Ekamin kanssa maksuttomaan toiseen asteeseen siirtymisen malleja ja kustannuksia. Selvitystyö jatkuu edelleen vuonna 2020. - Perusopetuksen opetusryhmien kokoa pienentämällä tuetaan kaikkien oppilaiden oppimista. Kotkan perusopetuksen opetusryhmien keskikoko on 19,1 oppilasta. - Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvitys on hyväksytty 2019. Yrityskylätoiminta - Kotkan perusopetuksen kuudes ja yhdeksäsluokkalaiset suorittavat Yrityskylä -opintokokonaisuuden ja käyvät Lappeenrannassa Yrityskylä -päivässä. Lasten työelämätaidot ja yrittäjyyteen tutustuminen ovat osa opetussuunnitelmaa.

Ohjaamo Kotka

- Ohjaamo tarjoaa ohjausta, tukea ja neuvontaa 15-30-vuotiaille. Kaikki palvelut ovat maksuttomia eikä ajanvarausta tai lähetettä tarvita. Ohjaamon ovet ovat avoinna kaikille, myös nuorten vanhemmille ja läheisille. Lisäksi Ohjaamo ohjaa puhelimen, sähköpostin ja sosiaalisen median kanavien kautta. Ohjaamo pyrkii olemaan helposti lähestyttävä paikka, jonne on helppo tulla kysymään mitä tahansa. Ohjaamo on myös jalkautunut oppilaitoksiin ja erilaisiin tapahtumiin sekä järjestänyt ryhmätoimintaa nuorille, esimerkiksi Voimauttava ryhmä jännittäjille ja Nuorten aikuisten K18-ryhmä.
- Ohjaamo Kotka vakinaistettiin vuonna 2019 pysyväksi toiminnaksi. Ohjaamossa on ollut tavattavissa monen eri alan ammattilaisia: TE-asiantuntija, ammatinvalinnanpsykologi, Kotkan kaupungin nuorisonohjaaja, nuorten kotoutumisen TE-asiantuntija, Kotka-Kymin seurakunnan nuorisotyöntekijä, Etsivän nuorisotyön yksilövalmentaja, Rannikkopajojen yksilövalmentaja, Kaakkois-Suomen Sininauhan asumisneuvoja, Kymsoten sosiaaliohjaaja, Karhulan Klubitalon ohjaaja ja Ohjaamo-ohjaaja.
- Vuonna 2019 Ohjaamossa kävi 673 nuorta yksilökäynnillä ja kohtaamisia nuorten kanssa erilaisissa ryhmätoiminnoissa, tapahtumissa ja työpajoissa oli yli 3600. Eniten Ohjaamosta tultiin kysymään työllistymiseen, koulutukseen ja omaan talouteen liittyviä kysymyksiä. Yli puolet yksilöinä Ohjaamossa käyneistä oli 18-24-vuotiaita. Vuoden aikana nuorten yksilöohjaukseen käytettiin noin 400 tuntia.
- Ohjaamossa käyneistä yksilöistä 39% oli muunkielisiä. Kesällä 2019 Ohjaamo järjesti Kielikerhoa kerran viikossa muunkielisille, missä ensin harjoiteltiin tunti suomen kieltä ja sitten pelattiin tunti esimerkiksi jalkapalloa, koripalloa tai heitettiin tikkaa.
- Nuorten työllisyyden edistämiseksi Ohjaamo järjesti neljä kertaa Duunia sulle!-rekrytointitapahtuman Ohjaamossa. Paikalle kutsuttiin aina kolme työnantajaa, joille nuoret saivat varata ajan 15 minuutin pikatyöhaastatteluun. Tapahtumissa kävi yhteensä 86 nuorta ja niissä pidettiin yhteensä 107 työhaastattelua. Osa nuorista sai heti töitä, osa pääsi jatkohaastatteluun ja osa siirtyi henkilöstövuokrausfirmojen listoille.
- Lisäksi Ohjaamo Kotka järjesti edullisesti työturvallisuuskortti- ja hygieniapassikoulutuksia, joihin osallistui yhteensä 59 nuorta. Moneen työpaikkaan vaaditaan tiettyjä korttikoulutuksia ja siksi Ohjaamoa haluaa tarjota nuorille mahdollisuuden kouluttautua ja saada työpaikka

Kesätyöt ja kesäyrittäjyys

- Kotkan kaupungilla oli kesätyöissä 172 nuorta. Kaikki kaupungin kesätyöihin hakeneet haastateltiin ennen valintoja ryhmähaastatteluissa ja haastatteluissa kävi 413 nuorta.
- Kesällä 2019 kokeiltiin ensimmäistä kertaa kesäyrittäjyyttä, jonka tarkoituksena oli tarjota yrittäjyydestä kiinnostuneille nuorille mahdollisuus kokeilla oman yrityksen perustamista kesäksi. Kokeiluun osallistui neljä kesäyrittäjästä, jotka saivat 350 euron tukirahan Kotkan kaupungilta yrityksen aloittamiseen. Lisäksi he saivat koulutusta ja ohjausta yritystoimintaan.
- Kotkan kaupungin nuorten kuntalisää sai 9 yritystä, jotka työllistivät yhteensä 13 nuorta kuntalisän avulla.

WorkPilots

- Mobiilisovellus Work Pilotsin avulla Ohjaamo Kotka yhteistyökumppaneineen työllisti 87 nuorta ja tarjosi 163 eri työkeikkaa. Keikkatöitä oli yhteensä 809 tuntia.

Erityisen tuen seminaari

- Ohjaamo Kotka järjesti 2019 Erityisen tuen seminaarin, jonka tarkoituksena oli verkoston voimin pohtia, miten tuemme 2. asteen opiskelijoita ja vähennämme keskeyttäneiden määrää. Seminaariin osallistui 52 henkilöä eri organisaatioista. Seminaarin jatkotoimenpiteitä kehitetään vuonna 2020.

Nuorten pilotit

- Kotkan kaupungin, Ekamin, Sotek-säätiön ja Kymsoten yhteisiin pilotteihin Wörttiin ja Kätyyn ohjattiin nuoria, joilla ei ole toisen asteen koulutusta.

Työllisyys (Kaakkois-Suomen työllisyyskatsaus; joulukuu 2019)

- Kotkassa työvoimaa oli 23 667 henkilöä.
- Työttömien osuus työvoimasta oli 14,5 %; yhteensä 3442 henkilöä (miehiä 2017, naisia 1425).
- Alle 20 -vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli 87 henkilöä.
- Alle 25 vuotiaiden työttömien määrä (487 nuorta) oli laskusuunnassa Kotka-Haminan seudulla 7,0%.
- Pitkäaikaistyöttömiä oli 847 henkilöä. Kotkan seudulla oli 13,7 % (194 henkilöä) vähemmän pitkäaikaistyöttömiä kuin vuosi sitten
- Työmarkkinatuen kuntaosuudet laskivat yli 200 000€:lla
- Uusia työpaikkoja ilmoitettiin 115 kappaletta (+ 31 %)

Teema-alueet	Toimenpiteet
4. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö	Terveellinen ympäristö ei uhkaa terveyttä ja mahdollistaa terveyden ylläpidon ja hyvinvoinnin parantamisen. Turvallinen ympäristö on sosiaalisesti turvallinen, rikoksia, ilkivaltaa ja tapaturmia ehkäisevä sekä liikenneturvallinen elinympäristö.
Elinympäristön turvallisuus	Kestävän liikkumisen Kotka - Kotkan kaupungin yksi strateginen kärki on upean elinympäristön Kotka. Tavoitteena on kaupunkiympäristö, joka helpottaa kaupunkilaisten hyvinvointia lisääviä valintoja, edistää kestävä kehitystä ja lisää vetovoimaa. Yhtenä toimenpiteenä tavoitteen saavuttamiseksi kaupunki on laatinut kestävä liikkumisen ohjelman kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen edistämiseksi. Ohjelma on hyväksytty vuonna 2019. Pyöräliikenteen kehittämissuunnitelma - Kestävän liikkumisen ohjelman ensimmäisenä toimenpiteenä laaditaan pyöräliikenteen kehittämissuunnitelma, jolla tähdätään sekä pyöräliikenteen että jalankulun olosuhteiden parantamiseen. Suunnitelmaa on laadittu syksyllä 2019 ja päätöksentekoon se saadaan 2020. Kaupunkipyörät asukkaiden ja matkailijoiden käyttöön edelleen - 2018 kesällä saapuivat kaupunkipyörät Kotkan katukuvaan. Pyörät ovat palvelleet kotkalaisia sekä satunnaisia matkailijoita puolentoista vuoden ajan. Pyörien käyttö jatkuu vuonna 2020. Kymenlaakson keskussairaalan liikenneympäristöä kehitetään - Kymenlaakson keskussairaalan laajennus- ja peruskorjaushankkeen osana alueen liikenneympäristöä kehitetään merkittävästi. Erityistä painoa on annettu jalankulun ja pyöräilyn sekä linja-autoliikenteen olosuhteiden kehittämiseksi. Sairaalan laajennus- ja peruskorjaushanke on käynnissä ja jatkuu edelleen vuoden 2020 puolelle. Junapilotti - Kymenlaakso valittiin syksyllä 2018 liikenne- ja viestintäministeriön alueellisen junaliikenteen pilottialueeksi. 2019 joulukuussa käynnistävän hankkeen vaikutuksesta Kotkan junavuorotarjontaan saadaan merkittävää parannusta. Kotka-Kouvola välillä alkaa kulkea 36 uutta junavuoroa viikossa.

Tunnustusta Kotkan puistoille

- Sapokan vesipuisto, Katariinan meripuisto ja Karhulan jokipuisto ovat saaneet Green Flag -tunnustukset ja liittyvät osaksi kansainvälistä laatupuistojen verkostoa. Tunnustuksen saamiseksi viheralueen on oltava laadukas ja sen on huomioitava käyttäjät, ympäristö sekä kestävä kehitys. Suomen viidestä Green Flag -tunnustuksen saaneesta viheralueesta kolme sijaitsee Kotkassa.
- Voittettuaan Suomen paras maisemahanke -palkinnon 2018, sai Kotkan kansallinen kaupunkipuisto 2019 kunniainnoinnin Euroopan neuvoston maisemapalkinto -kilpailussa.

Koskipuistohanke käyntiin

- Kotkan seuraavan teemapuiston rakentaminen on käynnistynyt 2019. Tarkoitus on 2019 ja 2020 aikana toteuttaa erämaahenkinen puisto noin kilometrin matkalle Kokonkoskelta Koivukoskelle. Puisto tulee sisältämään polkuverkoston sekä jokivarren jylhän luonnon lisäksi mm. kalastusmahdollisuuksia, taukopaikkoja sekä mittavan puulajipuiston.

Karhulan keskustan osayleiskaavatyö käynnissä

- Työn painopiste on keskustan viihtyisyyden sekä elinvoiman parantamisessa sekä toimivan palveluverkon toteuttamisessa. Kävelyn ja pyöräilyn sekä joukkoliikenteen olosuhteiden parantamisen lisäksi tavoitellaan yhtenäistä ja laadukasta viherverkostoa, jossa keskusta on osana. Toriympäristön kehittämiseen on perustettu erillinen hanke, jolla torin kuntoa sekä yleisilmettä pyritään parantamaan. Karhulan kehittämistyön keskiöön on otettu alueen asukkaat sekä alueella toimivat yritykset ja muut tahot.

Rakennetun kulttuuriympäristön vaaliminen

- Kotkassa on viime vuosien aikana aktiivisesti vaalittu arvokasta rakennuskantaa sekä kaupunkitilaa. Kotkan keskustan sekä Karhulan keskustan osayleiskaavojen osana on laadittu kulttuuriympäristön inventoinnit yhteistyössä Kymenlaakson museon kanssa. Inventointeja seuraavista suojeluasemakaavoista on ensimmäiset seitsemän käynnissä.

Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen

- Kaupunkistrategiassa on asetettu tavoitteeksi vähentää Kotkan alueen kasvihuonekaasupäästöjä 65 % v. 2007 tasosta v. 2025 systematisoimalla kaupungin ilmasto- ja energiatyötä. Tavoite on valtakunnallisen Hiilineutraalien kuntien verkoston (HINKU-kunnat) tavoitteen mukainen. Kotka liittyi valtuuston 8.4.2019 tekemällä päätöksellä HINKU-kuntiin ja käynnisti tältä pohjalta ilmasto-ohjelman päivitystyön.

Santalahden luontopolun uudistus

- Ympäristönsuojelun palveluyksikkö uudisti yhdessä puistotoimen kanssa Santalahden luontopolkua uusimalla opasteita maastossa ja laatimalla verkkoon sähköisen reittikartan ja kohdeoppaan.

Suositus tupakoinnin välttämisestä uimarannoilla

- Kaupunki päätti laittaa valvonnassaan oleville virallisille uimarannoilleen suositukset tupakoinnin välttämiseksi uimarannoilla. Suosituksen taustalla on kaupungin ympäristölautakunnalle sekä kaupunkirakennelautakunnalle tehdyt aloitteet tupakoinnin kieltämiseksi uimarannoilla. Tupakointikiellon asettaminen uimarannoille ei ole mahdollista nykyisen lainsäädännön pohjalta, mutta ympäristötoimen, puistotoimen ja kaupunkisuunnittelun kesken päädyttiin ratkaisuun, että kaupungin virallisille uimarannoilla oleviin ilmoitustauluihin sijoitettiin suositus tupakoimattomuudesta uimarannoilla. Tupakoimattomuudella halutaan lisätä rannalla olevien viihtyvyyttä ja vähentää tupakansavusta aiheutuvaa altistumista terveyshaitalle sekä vähentää roskaantumista.

Punainen Liitu

- Punainen Liitu -tapahtumalla pyritään vaikuttamaan nuorten liikennekäyttäytymiseen. Tilaisuudessa vuorottelevat videotarina todellisesta liikenneonnettomuudesta ja eri ihmisten omakohtaiset kokemukset mieleenpainuvimmasta liikenneonnettomuudesta. Kokemuksiaan ovat kertomassa esimerkiksi pelastuslaitoksen, poliisin tai terveydenhuollon työntekijät tai onnettomuuteen joutunut nuori tai hänen omaisensa. Kotkassa Punainen Liitu -tapahtuma järjestettiin 10.4.2019 ja siihen osallistui 670 opiskelijaa Ekamin Katariinan ja Kotekon kampuksilta sekä Karhulan ja Lyseon lukiosta.

Tieliikenteen tilastot

- Henkilövahinko-onnettomuuksissa sekä tieliikenteessä loukkaantuneiden määrässä on saavutettu viime vuosina aleneva onnettomuustrendi. Kuolonuhreja oli Kotkan alueen tieliikenteessä viime vuonna 3 henkilöä. Tieliikenteen henkilövahingon uhri Kotkassa on useimmiten mieshenkilö, 15-24 -vuotias, onnettomuus tapahtuu taajamassa ja usein vielä risteysalueella.
- Kotkassa olisi hyvä kiinnittää erityistä huomiota nuorten liikenneturvallisuuteen, jalankulku-, polkupyörä- ja mopo- ja moottoripyöräonnettomuuksien ehkäisyyn.
- Katsaus tieliikenteen onnettomuuksiin Kotkan alueella löytyy Hyvinvoinnin edistämisen nettisivuilta.

Arjen turvallisuus

Varhaiskasvatus, omalla aktiivisella käytöllään, pitää huolta lähiympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta sekä samalla tukee lapsien ympäristösuhteen syntymistä. Lisäksi varhaiskasvatuksen toimintakulttuurissa tavoitellaan kiusaamisen ennaltaehkäisyä ja siihen puuttumista sekä tilanteiden yhdenvertaista selvittelyä. Syksyllä 2019 käyttöön otettu varhaiskasvatussuunnitelma mahdollistaa yhdenvertaisemmat ennaltaehkäisytoimet ja menetelmät kiusaamista ilmenevissä tilanteissa.

Terveellisten, toimivien ja turvallisten oppimisympäristöjen toteuttaminen

- Perusopetuksen oppilaista 22,60 (prosenttia väistötiloissa)

Lasten ja perheiden varhainen tukeminen

- Perhekeskustoiminta on käynnistynyt jokaisella alueella ja verkostot toimivat. Yhdessä toteutetaan toimintaa ja suunnitellaan eri palveluita vastaamaan asiakkaiden tarpeita.
- Verkostoissa käydään läpi asuinalueen ilmiöitä ja tarpeisiin tartutaan matalalla kynnyksellä.

Lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisy

- Asukkaiden palautteen perusteella on kehitetty toimintaa ja vertaisryhmiä

Ongelmien ylisukupolvisuuden ehkäisy

- Vanhemmuuden tuki osana perhekeskustoimintaa (esim. ryhmät edellä sekä Supernanny- luento)
- Toteutettu palveluiden kanssa yhteistyössä saattaen tuontia perheiden osalta esim. perhekahvilaan tai avoimeen varhaiskasvatukseen.

Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy

- Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintamalli on käytössä
- Perhekeskuksen alueverkostoissa on 2019 vuoden aikana käynyt Väkivaltatyön palvelukeskus Pysäkki esittäytymässä. Avainhenkilöt ovat siis käytössä ja tiedossa.

Heijastinpuu Pasaatissa sekä tapaturmapäivän tempaus busseissa 13.12.19

- Kauppakeskus Pasaatissa oli viikon verran heijastinpuu. Heijastimia haettiin puusta noin 300 kappaletta.

- Liikenneturvan, ELY-keskuksen ja Kotkan kaupungin työntekijöiden heijastintempauksessa kuudella bussilinjalla (Linjat 1, 2, 6, 7, 8 ja 27) sekä Kotkan kauppatorilla jaettiin noin 500 heijastinta.

Teema-alueet	Toimenpiteet
4. #eKotka	
Digineuvonta	Digitutorit Vapaaehtoisten digitutoreiden päivystys torstaisin pääkirjastossa kevästä 2019 lähtien. Kirjastoon on myös rekrytoitu mediaohjaaja. Kirjaston henkilökunnalle on järjestetty tehostettua digikoulutusta. Maksuton ja ajanvaraukseton digiapu päivysti Viikarilla arkisin 8-15. Asiakkaita oli n. 400. (Kotkan Korttelikotiyhdistys ry) Vuonna 2019 Digitutorit aktiivisen kansalaisen apuna -hanke (STEA 2018-2020, Kotkan Korttelikotiyhdistys ry) koulutti Kotkassa 15 uutta vapaaehtoista digitutoria. Vuonna 2019 hankkeella oli vapaaehtoisten digitutorien maksutonta digineuvontaa yhteensä 120 tuntia. Digitukihanke Kymenlaakson liitto käynnisti vuoden 2019 loppupuolella Valtiovarainministeriön projektirahalla Digitukihankkeen. Digituen alueellinen koordinoititehtävä on osa valtakunnallisen digituen toimintamallin toimeenpanoa. Tavoitteena on taata digituen saatavuus Suomessa niiden henkilöiden auttamiseksi, jotka eivät osaa tai pysty käyttämään digitaalisia palveluja. Joulukuussa 2019 pidettiin ensimmäinen ohjausryhmän kokous. Kotkaa ohjausryhmässä edustaa digipalvelupäällikkö. Vuoden 2020 osalta on tarkoitus käynnistää kotkalaisten digitukitoimijoiden kanssa yhteisfoorumi, jossa kehitetään ja mallinnetaan digitukitoimintaa. Yhteistyö käsittää kaupunkiorganisaation sekä olennaiset kolmannen sektorin toimijat. Ryhmä osallistuu aktiivisesti myös hankkeen järjestämiin työryhmiin ja tapahtumiin.

	Digitaaliset ylioppilaskirjoitukset Keväällä 2019 kirjoitettiin kaikki ylioppilaskokeet digitaalisesti.
Pedanet oppimisalusta	Kotkan varhaiskasvatukseen on TVT välineistöä (93 Ipadia, 45 kannettavaa konetta sekä muita oheislaitteita videointiin sekä ympäristön tutkimiseen ja mielikuvituksen rikastuttamiseen) ja sovelluksia on hankittu Opetushallituksen erillisavustuksilla. Esimerkiksi Lukulumo-sovellus on käytössä 8 päiväkotitai esiopetusyksikössä. Se tarjoaa 517 lapselle mahdollisuuden kuulla lastenkirjoja omalla äidinkielellä. Muksunetti tietojärjestelmä tiedottamiseen, päivittäisviestintään ja lasten suunnitelmien kirjaamiseen on hankittu varhaiskasvatukseen. Järjestelmä otetaan käyttöön vaiheittain. Perusopetuksessa on tällä hetkellä 1561 tietoteknistä laitetta oppilaitten käytössä (tablettia, pöytäkoneita ja kannettavaa tietokonetta). Perusopetuksessa on 4 603 oppilasta ja tietoteknisiä laitteita on siten laite 2,95 oppilasta kohden. Tavoitteeksi on asetettu laite/2,5 oppilasta lukuvuonna 2021-2022.

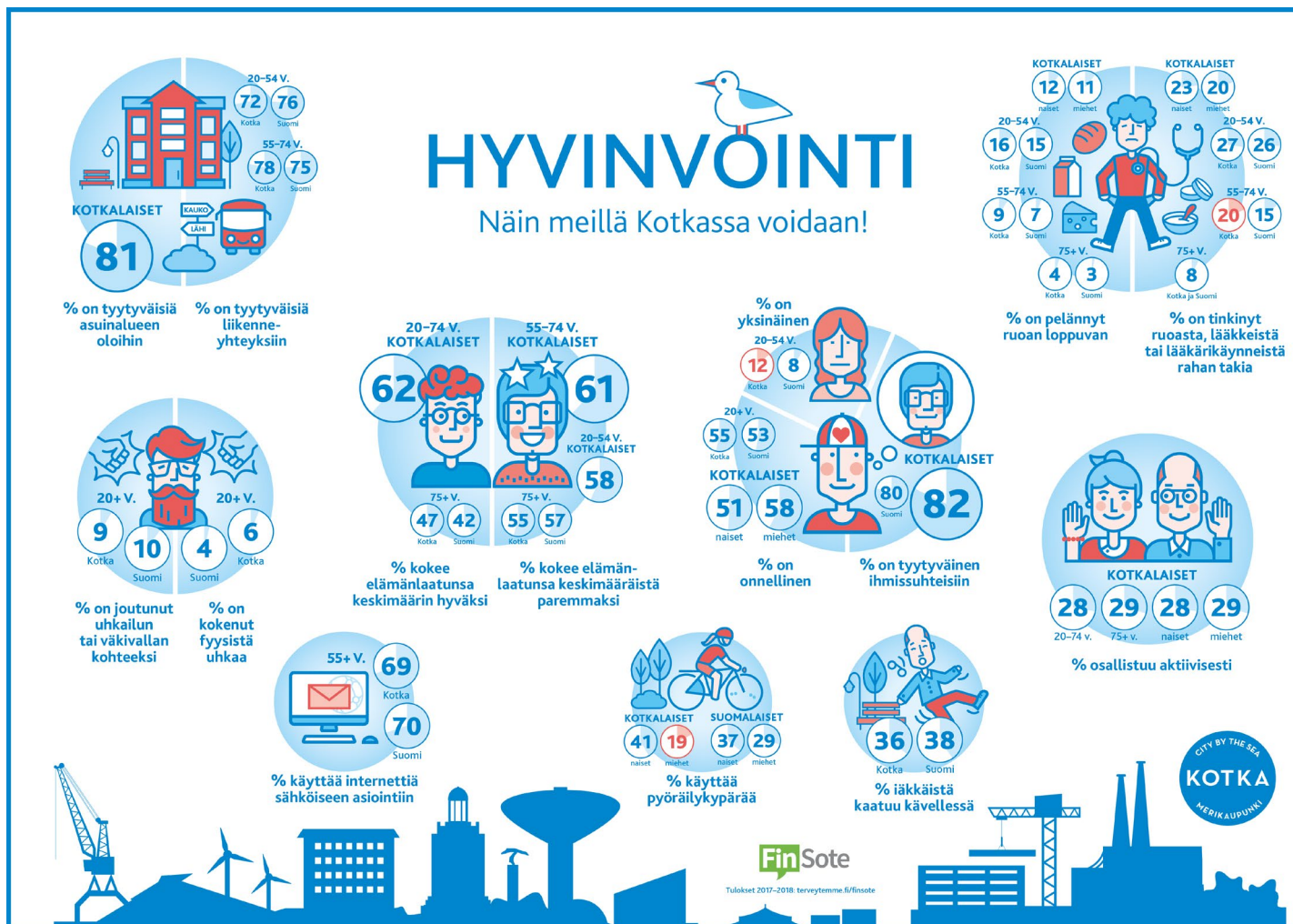
Hyvinvointisuunnitelma vuodelle 2020

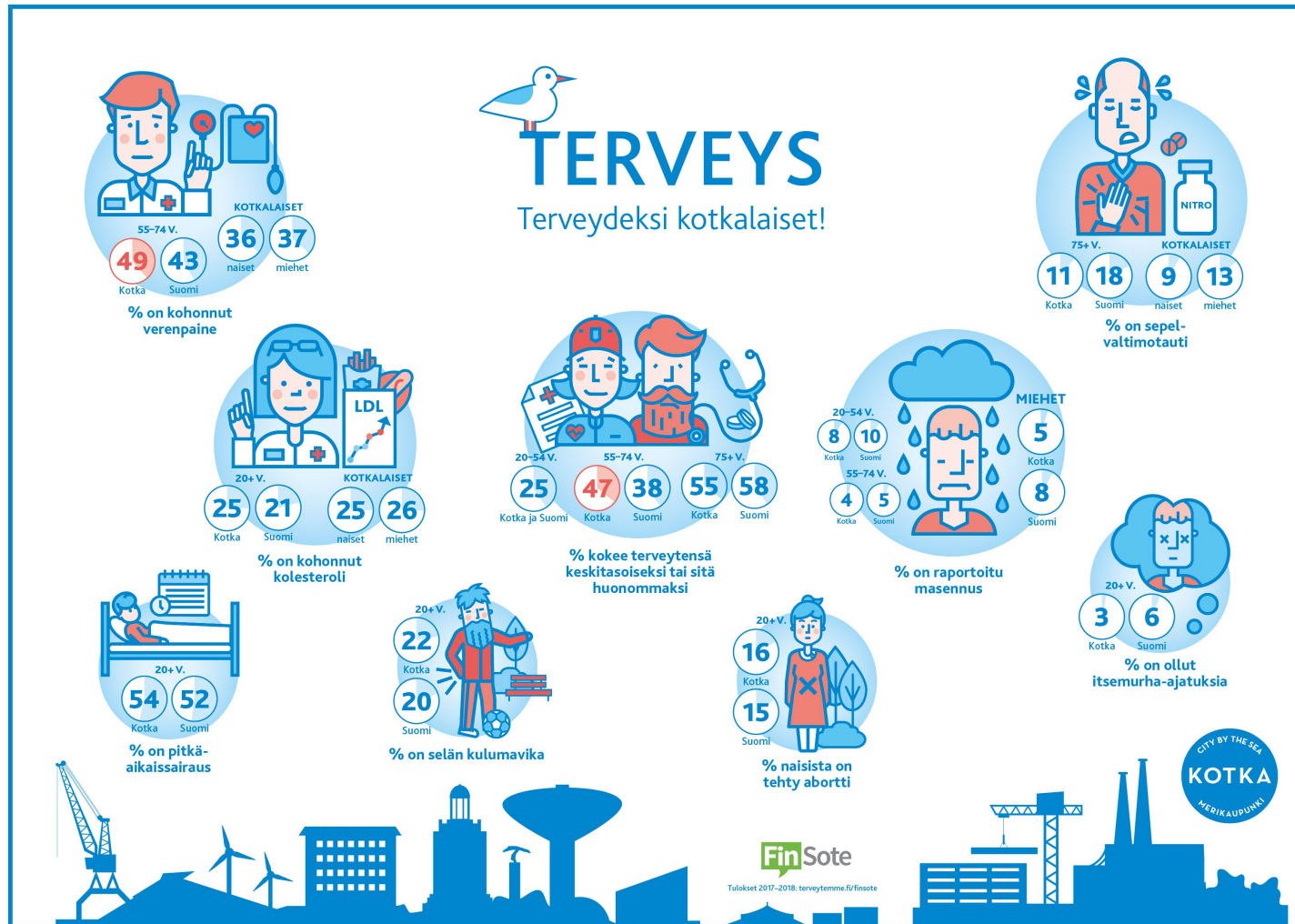
Ikäryhmä	Teema-alue
Lapset ja lapsiperheet Nuoret	- Lapsiystävällisen toimintakulttuurin edistäminen - Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy - Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat - Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu
Työikäiset	- Työllisyyden edistäminen - Yrittäjien tukeminen - Arkiliikunnan edistäminen
Ikäihmiset	- Vertaisohjaajien vetämät liikuntatuokiomäärät lisääntyvät - Järjestöjen kulttuurikokeilut jatkuvat - Liikuntaryhmien lisääminen sekä ikäihmisten omatoimisen liikunnan lisääminen/tukeminen - Lisätään yhteistyötä Kaatumiseulan ja Kymsoten kanssa
Kaikki ikäryhmät	- Säännöllinen raportointi johtoryhmässä eri vastualueita koskettavista ohjelmista, raporteista, tilastoista ym. - Terveytensä kannalta liian vähän liikkuvat liikuntaneuvontaan - Liikuntapalveluiden tukema matalan kynnyksen liikuntatoiminta käynnistyy - Yksinäisyyden ehkäisy ja osallisuuden vahvistaminen - Yhteisapelillä! -hanke: Rahapelaamisen tiedon, asenteiden ja puheeksioton- koulutusta. Koulutusten lisäksi keskeisimmät kuntayhteistyön painopisteet ovat mm. riski- ja ongelmapelaamisen kartoitus, pelaajien ja läheisten ammattitaitoinen kohtaaminen, apu- ja tukipalveluista tiedottaminen sekä asiakastyössä tehtävän seurannan edistäminen. - Osallisuussuunnitelman laatiminen - Kestävän liikkumisen ohjelman jalkauttaminen

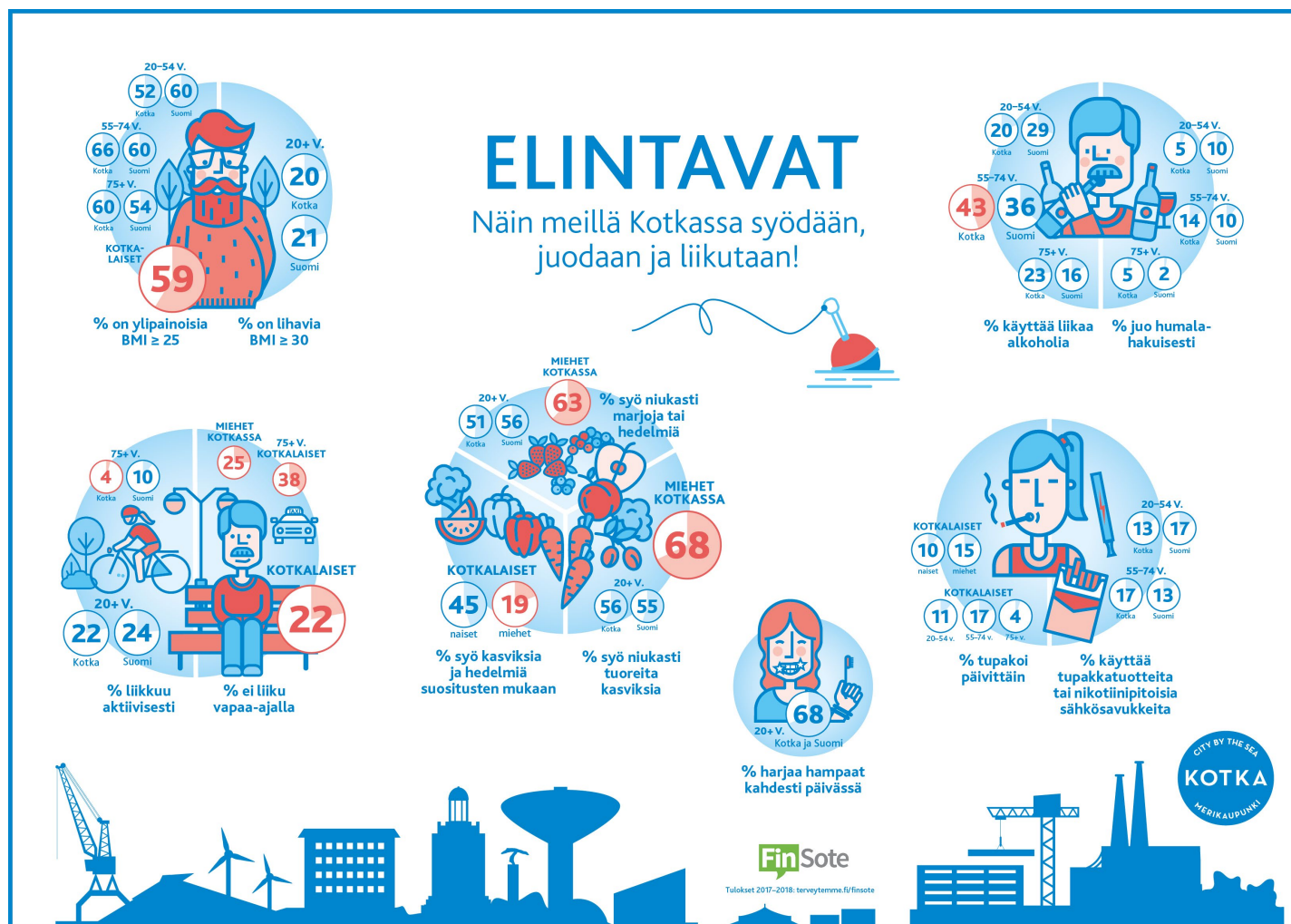
LIITTEET: Audit testit, Kotka 2019

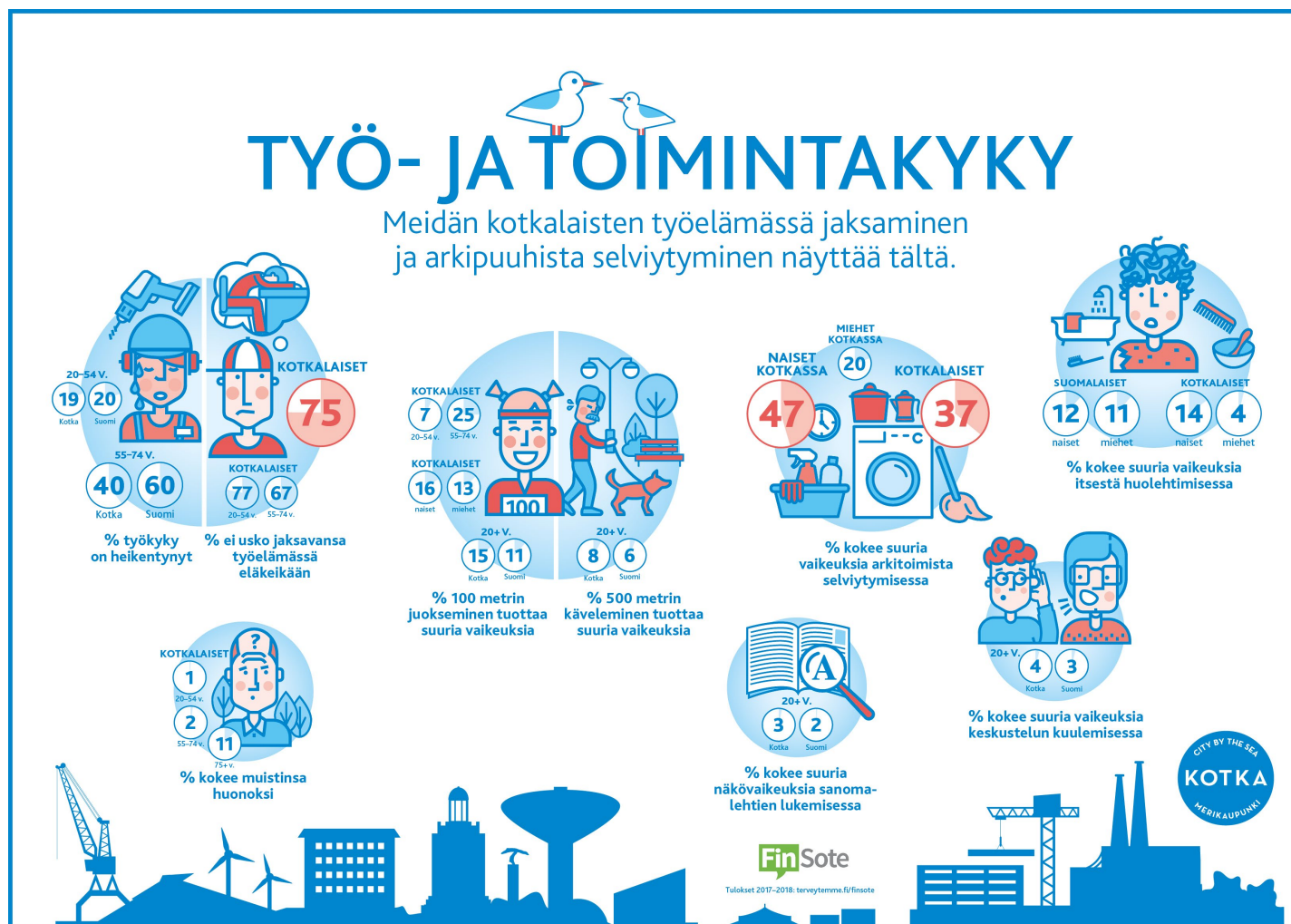
Määrä / Ikäryhmä	Mittarin arvo							
Suorituspaikkakunta	0 pistettä (ei käytä)	1-7 pistettä (vähäiset riskit)	8-10 pistettä (riskit lievästi kasvaneet)	11-14 pistettä (riskit selvästi kasvaneet)	15-19 pistettä (suuri riski)	20-40 pistettä (erittäin suuri riski)	(tyhjä)	Kaikki yhteensä
Kotka	765	1059	86	58	29	28	1	2026
18-64 vuotiaat	471	735	80	53	27	27		1393
65 v täyttäneet	294	324	6	5	2	1	1	633

Tilasto: Kymssote

LIITTEET: Finsote infograafit

LIITTEET: THL:n jätevesikuva

mg (käytetty huume)/
1000 henkilöä/päivä

